

ISSN 1331-9345

Travanj 2022.

LIST ŽUPE GOSPE SNJEŽNE Br. 27

www.vid.hr

LIST
ŽUPE
GOSPE
SNJEŽNE

VID-PRUD-DRAGOVIIJA-PODGREDE-OGRAĐ

LIST ŽUPE GOSPE SNJEŽNE

travanj 2022.
br. 27

Izdaje:

Župni ured Vid

Lektura:

Melani Glavinić

Uredili:

Vicko Marušić i Branko Markota

Fotografije:

Marko i Vicko Marušić,
Branko Markota, Anđelko Prusac,
Iko Vučić

Naslovnica:

Župna crkva Gospe Snježne u Vidu

Poledina:

Bedemi na Gradu (oko 1950-te
godine), Generacija djece 1946-
1947 na drvenom mostu u Vidu

Dizajn naslovnice i poledine:

Branko Markota

ISSN: 1331-9345

*Svi koji žele surađivati u listu
mogu svoje članke, crteže i foto-
grafije poslati isključivo u digi-
talnom obliku na dolje navedenu
e-mail adresu.*

Tel./fax: 020/687-392

Adresa: Župni ured Vid,
Ledene Gospe 18, 20352 Vid

E-mail: listzupe@vid.hr

Naknada: 200 primjeraka

Tisak: FRAM-ZIRAL, Mostar

Uvodna riječ župnika

Dragi i poštovani župljani !

Zahvalni smo dobrome Bogu jer smo opet međusobno povezani!

Pred svima nama je novi broj župnoga lista u kojem donosimo događaje iz protekle 2021. godine koja je obilježena pandemijom koronavirusa. I ta nas je godina *izbacila* iz dosadašnjeg normalnog života, ponašanja, vladanja i funkcioniranja. Sve se to svakako odrazilo na naš svakodnevni život i ostavilo posljedice: opet smo se morali udaljavati jedni od drugih prema preporukama što nam i dalje teško pada. Teško nam je živjeti sa svim mogućim nametnutim propisima. Pazeći na zdravlje najbližih, ali i na osobno zdravlje, pokušali smo se kroz proteklo razdoblje prilagoditi i živjeti crkvenu stvarnost u župi i našim mjestima. Iako su mjere okupljanja bile malo blaže i prihvatljivije, ipak osjećamo da ne možemo *starim* intenzitetom dolaziti na vjerske susrete i svečanosti. No, ove vanjske nepovoljne okolnosti ipak nam ne bi smjele biti opravdanje ili isprika da se udaljimo od Boga i njegove Crkve. U ovim posebnim okolnostima, pozvani smo na dublju obiteljsku molitvu, ali i dolaziti na crkvena okupljanja kada smo u mogućnosti. Nažalost, često tražimo ispriku svom ponašanju, vladanju i propustima u svakodnevnom životu pa tako i na području

duhovnosti. Bez obzira bili cijepljeni ili ne, uvijek trebamo osvijestiti da smo po svetom krštenju u Krista Isusa svi *ucijepljeni* i pozvani, posebno nedjeljom, biti u Njegovoj blizini. Nažalot, mnogi u našoj župi su se udaljili od sakramentalnog života i *duhovno vegetiraju* pa im je ova pandemija dobrodošla da se još više udalje od sakramenata, crkve i susreta sa živim Bogom.

Promatrajući, s razlogom se pitam, jesu li neki župljani primili *cjepivo* koje udaljuje od dolaska na svetu misu i koje je opasno kada je u pitanju druženje s Bogom i svetim sakramentima? Mogli bismo pomisliti da nas *opaki* i *pogubni virus* teško pokosi pa umjesto na misno slavlje ostajemo kod kuće, a popodne (gle čuda!) živimo i odlazimo na razne aktivnosti. Čini se da pojedinci *misle* da je virus u crkvi snažan i moćan te da ga nema na boćalištu, u kafiću, na utakmicama i koncertima ili kad smo priljubljeni uz TV ekrane, filmove i serije. Čudno je, ali primijećujem da se mladi i mlađi roditelji boje okupljanja nedjeljom u crkvi. Valjda biste vi trebali imati *jači imunitet* od vaših roditelja i starijih? Nadam se da ne mislite da će baš župna crkva biti rasadište zaraze. Dođite nedjeljom i blagdanom na naše liturgijske susrete! Gospodin želi sve u svojoj blizini. On nas želi *zaraziti* svojom ljubavlju, ali i porukom za svakodnevni život: Jedino je Isus za naš lijek, ali i liječnik te duhovni iscjelitelj. On je pravo i prokušano *cjepivo* za sve naše probleme i

poteškoće, za izazove i kušnje s kojima se suočavamo.

Ove godine smo započeli sinodalni hod u sveopćoj Crkvi, stoga se priključimo kao mjesna biskupija i kao župna zajednica. Ovo nam je mogućnost i prilika da još više zavolimo svoju Crkvu i župu te da još dublje osjećamo privrženost prema njima. Svi možemo sudjelovati na različite načine i ne treba se bojati da će netko biti odbačen ili udaljen. Samo zbog lijenosti, pasivnosti i ravnodušnosti se udaljujemo od Boga. Nemojmo ostati kršćani *na papiru*, već se dolaskom na svetu misu i svojim postupcima u svakodnevnom životu približimo Njemu. Nadamo se da će nas Gospodin čuvati još snažnije kad smo u crkvi, kada ga slavimo i kada se molimo.

Hvala svima koji su doprinijeli svojim prilozima i pomoći u izlasku novog broja župnoga lista, u želji da ga nastavimo u budućnosti.

Nalazimo se u Velikom i svetom tjednu u kojemu slavimo naše najveće svetinje, glavno i temeljno otajstvo naše vjere: Kristovu muku, smrt i slavno Uskrsnuće. Neka uskrsli Gospodin svima udijeli radost života. Želim da se predanim vjerničkim svjedočenjem svi *uskočimo u Njegov pobjednički životnik vlak* koji će nas jednom dovesti do vječnog Uskrsa.

Dragi i poštovani župljani, želim sretan i blagoslovljen Uskrs.

ŽUPNIK DON MILIVOJ ČALO

Broj rođenih, umrlih i iseljenih u župi Vid **krajem 19. stoljeća**

Tekst je dio opsežnijeg istraživanja demografije župe Vid u zadnjim desetljećima 19. stoljeća koji autor provodi, a čiji rezultati će biti objavljeni u obliku znanstvenog članka iduće godine.

Ivo Mišur

Popisi stanovništva provode se redovito od 1857. godine. Župa Vid je u popisima bilježila kontinuiran rast stanovništva sve do 1961. godine izuzev razdoblja 1869.-1880. Pomoću matičnih knjiga mogu se dobiti podatci o broju rođenih i umrlih u svakoj godini. Podatci se odnose na sva naselja u župi koja osim Vida uključuju i Prud, Dragoviju, Ograđ, Podgrede i Crni Dolac. Na popisima 1857., 1869., 1921. i 1931. podaci za Prud su sadržani u naselju Vid.

Tablica 1: Broj stanovnika župe prema popisima 1869-1900.

	Vid	Prud	Župa - ukupno
1869.	551		551
1880.	532	34	566
1890.	594	103	697
1900.	686	141	827

Tablica 2: Rođeni-umrli župe Vid 1870-1880.

	Rođenje	Smrti	Razlika rođeni-umrli
1870.	24	14	10
1871.	22	4	18
1872.	27	12	15
1873.	19	5	14
1874.	13	7	6
1875.	19	12	7
1876.	22	24	-2
1877.	15	28	-13
1878.	20	20	0
1879.	18	20	-2
1880.	25	27	-2
Ukupno	224	173	51

Sedamdesetih godina 19. stoljeća (1871.-1880.), rođene su 224 osoba, dok ih je umrlo 173. U župi je u tom razdoblju razlika broja rođenja i smrti bila 51 što znači da je broj stanovnika 1880. godine trebao iznositi $551+51=602$. Međutim popis je pokazao da je 1880. godine u župi živjelo $532+34=566$ ljudi. Razlika između ova dva broja daje nam broj iseljenika u tom razdoblju. Dakle, u razdoblju 1869. do 1880. godine iz Vida je iselilo 36 osoba.

Tablica 3: Rođeni-umrli župe Vid 1881-1890.

	Rođenje	Smrti	Razlika rođeni-umrli
1881.	17	9	8
1882.	23	10	13
1883.	28	12	16
1884.	29	7	22
1885.	24	13	11
1886.	26	21	5
1887.	21	15	6
1888.	29	12	17
1889.	21	17	4
1890.	23	19	4
Ukupno	241	135	106

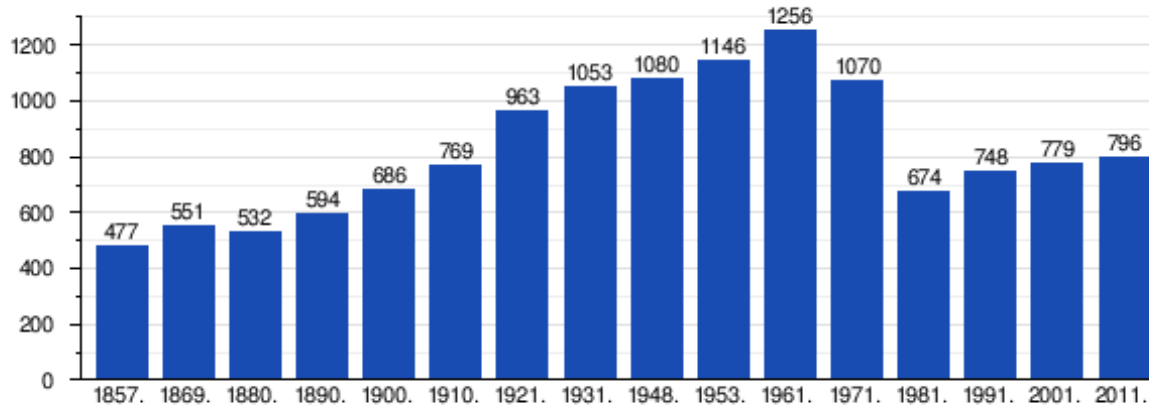
U periodu od 1881. do 1890. godine u Vidu je umrlo 135 ljudi, a rodilo se 241. Demografski prirast iznosio je 106 osoba, a popis je 1890. pokazao tek $594+103=697$ osoba.

Tablica 4: Rođeni-umrli župe Vid 1890-1900.

	Rođenje	Smrti	Razlika rođeni-umrli
1890.	23	19	4
1891.	16	16	0
1892.	31	17	14
1893.	33	10	23
1894.	25	15	10
1895.	33	12	21
1896.	33	23	10
1897.	37	14	23
1898.	32	21	11
1899.	43	20	23
1900.	28	27	1
Ukupno	334	194	140

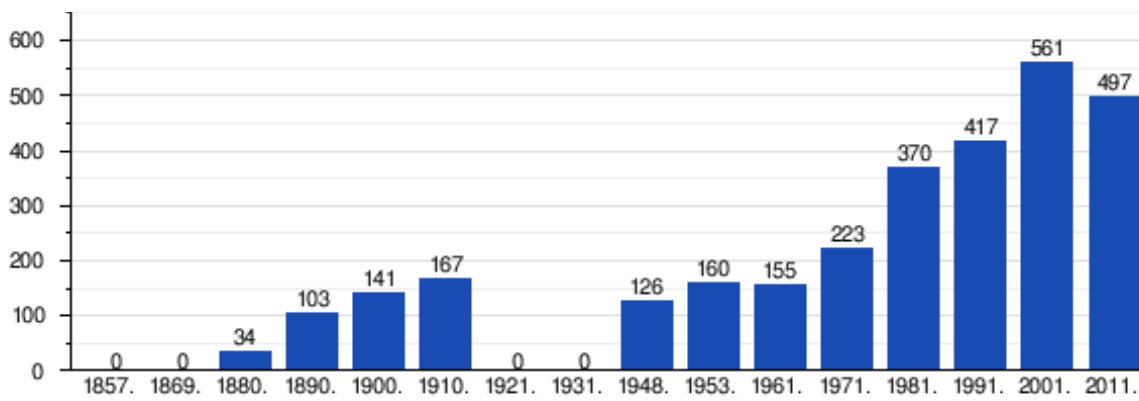
Od 1890. do 1900. godine umrla su 194 Vidonjca, a rodila su se 334. Popis iz 1900. je pokazao 827 stanovnika.

Statistika pokazuje da je Vid, a i cijela dolina Neretve, još od 19. stoljeća bila snažno emigracijsko područje. Prije stotinu godina Neretvani su masovno odlazili u Ameriku, dok ih danas najčešće nalazimo u Njemačkoj i Irskoj. Razlika između danas i nekad je natalitet, odnosno brojnost djece. Iseljavanje je prije stotinjak godina nadoknađivana velikim brojem djece što je razlog da je stanovništvo Vida raslo od popisa do popisa. Danas se prosječna brojnost djece po obitelji smanjila, a iseljavanje se nastavlja. Na posljednjem popisu stanovnika učinjenom prošle godine, broj stanovnika sela Vid manji je nego prije deset godina.

Izvor: Državni zavod za statistiku

Broj stanovnika Vida prema popisima stanovništva

Izvor: Državni zavod za statistiku

Broj stanovnika u Prudu prema popisima stanovništva

407

Dalmatien. — Macarsca. (Vrhgorac.) Metković. (Metković.) Ragusa. (Ragusa, Ragusavecchia, Stagno.)

Bezirke, Gemeinden, Ortschaften	Bevölkerung	Bezirke, Gemeinden, Ortschaften	Bevölkerung	Bezirke, Gemeinden, Ortschaften	Bevölkerung
Ravča	462	Komolac	135	Vitaljina	518
Stilje	705	Mokošica	232	Vodovalja	330
Vlaka	402	Obuljeno	173	Zastolje	262
Vrhgorac ⊙	2013	Osojnik	616		
Zavojane	1528	Petrovo Selo	171		
		Prijevor	186		
		Rogiatto, Rožat	140		
		Santo Stefano, Sustjepan	170		
Politischer Bezirk zugleich Gerichtsbezirk Metković	15736	Ragusa, Dubrovnik	14367	Gerichtsbezirk Stagno	9493
Fortopus, Opuzen	10013	Bergatto Inferiore, Donji Brgat	195	Meleda, Mljet	1915
Borovci	988	Bergatto Superiore, Gornji Brgat	192	Babino Polje	924
Desne	2019	Brašina	320	Blato	192
Fortopus, Opuzen ⊙	1004	Buići	184	Govedjari	288
Komin	1284	Čelopeći	198	Koriti	153
Pasitina	991	Čibača	250	Maranovići	174
Plina	1336	Gravosa, Gruž ⊙	2138	Prožura	184
Struge	1455	Grbavac	211	Slano	1176
Vid	936	Lapad	544	Banići	158
Metković	5723	Makoše	226	Kručica	75
Dobranje	549	Martinović	209	Mravinca	162
Metković ⊙	2034	Petrača	152	Podgora	77
Slivno	2247	Plat	199	Slano ⊙	501
Vidonie	893	Ragusa, Dubrovnik ⊙	8968	Trnova	202
				Stagno, Ston	6403
				Bižanj	21
				Boljenović	149

Popis stanovništva 31.12.1910. g za vrijeme Austro-ugarske kada je Vid bio pod Općinom Opuzen

Kako je nastao **Hrvatski omladinski pokret (HOP)** u Vidu

Iko Vučić

Početak šezdesetih selo je bilo bez struje i vode, a stariji će se sjetiti kamenitih i šipcima obraslih puteva. Radio prijemnici su bili rijetkost pa smo se okupljali kod onih koji su ih imali kako bi pratili prijenos utakmica, posebno Hajduka i Dinama.

Također, oni su bili jedan od izvora o novostima i događanjima. Poput druge djece, i mi smo bili znatiželjni pa smo rado slušali radio i starije, posebno kad bi razgovarali iza zatvorenih vrata. Često su nam pričali jedno, a u školi su nas učili drugo. Rijetki su imali hrabrosti pričati nam što je bila OZNA koja je bila strah i trepet, upadala u kuće svakodnevno tražeći "državne neprijatelje". Njezina prava uloga bila je borba protiv tzv. unutarnjih neprijatelja za vrijeme Drugog svjetskog rata i u razdoblju nakon njega. Ta zloglasna jugoslavenska sigurnosna služba OZNA (Odjeljenje za zaštitu naroda) osnovana je 13. svibnja 1944. godine ukazom komunističkog vođe, tadašnjeg doživotnog predsjednika bivše Jugoslavije, Josipa Broza Tita. Ta organizacija zapravo je bila tajna politička policija svojstvena totalitarnim režimima.

Stariji su nam pričali što je radila UDBA (Uprava državne bezbjednosti), koja je 1946.

godine zamijenila ovu pret hodnu. Pričali su nam o do ušnicima u mjestu, ubijenima, mladima koji su bili u Hrvatskoj vojsci i nisu se vratili itd. Bilo je to vrijeme kad su ljudi potajno krstili djecu i vjenčavali se u crkvi kako ne bi izgubili radno mjesto. Bilo je to vrijeme kada je komunistička mladež jajima i trulim rajčicama dočekala pokojnog biskupa Franića na izlasku iz broda u Pločama.

Naša župa je bilo zanemarena tada, vjerojatno jer su vjera u Boga i ideje HSS-a dugo živjele među mještanima. Komunistička općinska vlast je znala reći „*kad možete graditi crkvu, možete graditi most i cestu*”. To se odnosilo na crkvu Gospe Snježne koja se gradila desetak godina radom i dopinosom župljana.

Na slavljinama su se znale zapjevati i domoljubne pjesme pa bi policija došla i pozvala na odgovorne na ispitivanja. Preko doušnika, UDBA je znala *tko je u obitelji na Badnju večer jeo jegulju ili bakalar*. Sve smo to kao djeca nemoćno promatrali i doživljavali kao nepravdu. Roditelji su nam kući pričali o Stepincu kao mučeniku, a u školi su nam govorili o ratnom zločincu. Stariji su znali reći, „*crkva je kriva što smo izgubili rat jer nas je učila ne ubij*”, a u školi su nas učili da su „*Hrvati ubili stotine tisuća*

Srba i Roma”.

Jedne nedjelje u veljači, župnik u propovijedi spomene mučeništvo i godišnjicu smrti kardinala Stepinca. Sve što smo mogli čuti van škole je privlačilo našu pažnju i budilo nam znatiželju. Sva saznanja s vjeronauka ili od starijih koji su preživjeli Bleiburg smo međusobno prepričavali prenositi drugima. Glavno okupljalište za druženje i šetnju je bilo na Gradu (kod današnje pošte). Na zidinama se sjedilo, pričalo i pjevalo. Te nedjelje poslije mise smo po prvi put počeli razgovarati kako se organizirati i raditi zajedno. Dugo smo tražili kako nazvati našu mladu zajednicu i nakon nekog vremena odlučili se za HOP (Hrvatski omladinski pokret), iako su organizacije sa istim ili sličnim imenom postojale i prije nas. Taj naziv nam je odgovarao jer smo se mogli i u igrama prepoznavati.

S vremenom smo se počeli širiti i primati nove članove. Kod biranja članova smo posebno bili pažljivi na početku. Većina smo bili vršnjaci, godinu dvije mlađi ili stariji, a skoro svi maloljetnici. Najstariji član je još uvijek, hvala Bogu, živ. Često nas je znao razveseliti svojim šaljivim pričama, a izmislio je i naš pozdrav: ruka na čelu koja štiti pogled od sunca. (Po ovome će se

Iskopavanja na Kekavici 1978 godine, u prednjem planu pok. Nikša Brnas, u pozadini se vidi današnja kuća Vučića, tada prizemnica

sigurno prepoznati.) Svi smo prihvatili taj pozdrav jer smo se mogli pozdravljati bilo gdje bez straha hoćemo li privući nečiju pažnju. Kad smo imali dovoljan broj članova održali smo izbore. Izabrali smo predsjednika, njegova zamjenika i tajnika. Istina, bilo smo još uvijek djeca, možda malo i navni vjerujući u rast *Hrvatskog omladinskog pokreta* i slobodnu Hrvatsku, ali nastojali smo se organizirati što smo bolje mogli i znali. Nismo ni razmišljali ni bili svjesni kako bi jednoga dana mogli biti osuđeni zbog svega toga.

Većina nas je išla u Metković na zanat ili u školu pješačeci pa bi članovi putem ponekad molili kronicu, a često bi se pridružili i drugi ne znajući za naš dogovor. To je bio jedan od načina kako naći nove članove. Osoba koja je često prva molila će se ovdje prepoznati, kao i osoba u idućem primjeru ako bude čitala ovaj članak:

pokušali smo napraviti i pečat, a nekima je otopljeno olovo opeklo ruke.

Sastajali smo se obično nedjeljom poslije mise kako ne bi izazvali znatiželju drugih, a često bi znali i zapjevati ostavljajući dojam kako je pjesma razlog našeg druženja. Članarina se nije plaćala, ali se polagala zakletva. Preuzeli smo malo preuređeno geslo HSS-a: *vjera u Boga i Hrvatska sloga*.

Imali smo i zapisnik u koji smo bilježili sastanke, izbore, imenima članova i zakletvu. Nje se ne sjećam točno iako smo je imali na posebnom papiru kako bi nam bila uvijek pri ruci. Uglavnom, svi članovi su bili iz Vida pa smo razmišljali kako se proširiti na ostala mjesta. U Prudu se slavio *ljetni sv.* Ivan pa smo to htjeli iskoristiti za proširenje naše organizacije na susjedno selo. Na našu žalost tog dana su počela prva uhićenja. U Vidu, *poznati milicioneri* Simo i Radajac su došli

i negdje kod Pristupka. Zaustavili su grupu i odveli jednog od članova, ali ne u Metković na ispitivanje, nego u zatvor u Makarsku. U razmaku od mjesec dana još četvero članova je dočekala ista sudbina, a jedan mali dio bio pozvan je na ispitivanje u Metković. U početku, ljudi nisu znali što se događa pa su počele kružiti svakakve priče o nama kao „državnom neprijatelju koji pjeva ustaške pjesme”. Cilj je vjerojatno bio izazvati pobunu mještana protiv nas, no selo nas nikada nije osudilo. Neki od nas su dugo ispaštali zbog svega, bilo u školi ili na poslu. No to nas nije nikada pokolebalo. Istina, nije bilo nekih težih posljedica kao kod drugih organizacija i sudbina njihovih članova.

S ovim tekstom sam htio otrgnuti od zaborava nešto što se dogodilo prije više od 55 godina. Bilo bi zanimljivo vidjeti UDB-in dosje o svemu tome ako je negdje dostupan.

Prezimana u župi Vid u popisima od 1725./1728. do 2001.

Domagoj Vidović

Uvod

Popisi su nam stanovništva poput znakova pored puta, zgoda da se malo zaustavimo i nad njima zamislimo. U povijesti župe Vid bilo je više popisa njezinih stanovnika, što za potrebe države, što za potrebe Katoličke Crkve, pa ćemo se u ovome članku osvrnuti na neke od njih koji donose podatke o brojnosti nositelja pojedinih prezimena.

Stanovništvo župe Vid u novome katastru 1725./1728.

Prvi su popis sastavili Mlečani te su u njemu doneseni podatci koji su se prikupljali između 1725. i 1728., neposredno nakon Požarevačkoga mira kojim je Neretvanska krajina konačno oslobođena od Osmanlija. Te je godine na području današnje vidonjske župe živjelo 185 stanovnika, od čega 147 u Vidu i Staroj Gabeli, a 38 na Dragoviji. Najčešće je vidonjsko prezime te godine bilo Prolimnik s 23 nositelja, a 10 i više nositelja imala su još prezimena Plećaš (14), Nikolić (13), Vuk(i)šić (12) i Marušić (10). Između 5 i 9 nositelja imala su prezimena Borovac, Jurišin i Klobučić

(po 9), Brljević, Grubišić, Karamatić, Kužić i Zoković (po 6) te Crnavić i Oršulić (po 5). Manje od pet nositelja imala su prezimena Bidić, Grgurinović, Jel(i)čić, Klarić i Tvrđić (po 4), Daničić, Ilić, Mitrović i Vučić (po 3) te Bukovac i Čolak (po 2). U matičnim se i zemljišnim knjigama u župi Vid još prije spominju nositelji prezimena Bukovac, Jurišin, Marušić i Vučić (svi 1695.) te Grgurinović, Klobučić, Kužić, Plećaš, Prolimnik i Vučić (svi 1704.). Riječ je o prvim doseljenicima koji su uglavnom pristigli iz ljubuškoga kraja i Brotnja. Moguće su iznimke nositelji prezimena Bukovac, za koje postoje mogućnost da su Neretvansku krajinu nastanjivali još u XVI. stoljeću, Jurišini, potomci neretvanskih starosjedilaca Oršulića i Sladojevića, te Prolimnici. Za Iliće možemo pretpostaviti da su se doselili iz Zvirića, a daljim su podrijetlom iz Zažablja. Zanimljivo je da se prezime Nikolić, drugo prezime po brojnosti u ovome popisu, ne spominje ni u prijašnjim ni u kasnijim zemljišnim i matičnim knjigama. Isti je slučaj i s Crnavićima i Zokovićima.

Stanje duša od 10. lipnja 1744.

Broj je župljana 1725./1728.

– 1744. narastao na 227. Najčešće je prezime po novome popisu bilo Mijatović s 51 nositeljem, a više od 10 nositelja imala su još prezimena Prolimnik (26), Volarević (22), Brečić (16) i Marušić (13). Zanimljivo je da su čak tri od pet najčešćih vidonjskih prezimena postala ona koja nisu imala ni jednoga nositelja 1725. – 1728. (Mijatović, Volarević i Brečić), što je pokazatelj da se stanje nakon gotovo stoljetnih mletačko-osmanlijskih sukoba još nije smirilo. Sva su ostala prezimena imala manje od deset nositelja. Po 7 su nositelja imala prezimena Bašić, Karamatić, Klobučić, Oršulić i Plećaš, po 6 Čorapović, Dumić, Grgurinović i Jel(i)čić, po 5 Jelić i Vučić, po 4 Medaković i Milešić, a po 3 Brljević, Jurišin, Kužić, Milošević i Vekić. U odnosu na prethodni popis izumrli su ili su se iselili Bidići, Borovci, Bukovci, Crnavići, Čolaci, Daničići, Grubišići, Ilići, Klarići, Mitrovići, Nikolići, Tvrđići, Vukšići i Zoković, a nova su prezimena koja se spominju Bašić, Brečić, Čorapović, Dumić, Jelić, Medaković, Mijatović, Milešić, Milošević, Vekić i Volarević. Među novim prezimenima je i prezime Bašić (poslije Taslak), koje se u zemljišnim knjigama spominje 1704. Većina novih prezimena potječe iz susjednih

neretvanskih sela (Čorapović – danas Čarapina i Medaković – danas Medak iz Borovaca te Brečići najvjerojatnije iz Pojezerja) i Brotnja (npr. Bašić, Mijatović i Volarević)

Tablica 1. Prvi spomen vidonjskih prezimena po stoljećima (podebljana su izumrla prezimena)

stoljeće	prezime
XVI.	možda Bukovac
XVII.	pouzđano Bukovac, Jurišin, Marušić, Vučić
XVIII.	Bašić, Beš (prije Oršulić i Sladojević), Bidić, Boras (možda prije Buovac), Borovac, Brečić, Brljević, Buovac, Crnavić, Čolak, Čorapović, Daničić, Dumić, Grgurinović, Grubišić, Ilić, Jel(i)čić, Jelić, Karamatić, Klarić, Klobučić, Kužić, Marević, Markota, Marević (starija grana), Medak(ović), Mijatović, Milešić, Milošević, Mitrović, Nikolić, Oršulić, Plečaš, Prolimnik, Tvrdić, Vekić, Vidović, Volarević, Vukiša/Vukišić, Zoković
XIX.	Brnas, Buntić, Ereš, Jakić, Jujnović, Kešina (prije Grgurinović), Krstičević, Marević (mlada grana), Musulin, Pavlić, Pejar, Petković, Ramić, Suton (prije Milošević), Šiljeg (prije Mijatović), Talajić, Taslak (prije Bašić)

Popis don Radovana Jerkovića iz 1940.

Najčešće je prezime po popisu koji je sastavio don Radovan Jerković uoči Drugoga svjetskog rata bilo Volarević, a nosile su ga čak 34 obitelji. Više od deset obitelji nosilo je prezimena Musulin i Taslak (po 14) te Marušić (11). Među brojnije se obitelji mogu ubrojiti još nositelji prezimena Ramić (9 obitelji), Ilić, Petković i Suton (po 8), Vučić (7), Marević (6) te Boras (5) i Mijatović/Šiljeg (ukupno 5, od čega su 3 obitelji nosile prezime Mijatović, a 2 Šiljeg). U župi su te godine živjele po 4 obitelji Brnas,

Bukovac, Ereš, Kešina, Markota i Plečaš, po 3 obitelji Beš i Jurišin, po 2 obitelji Brečić, Buntić, Jakić, Krstičević i Pejar te po 1 Bebić, Jujnović, Klobučić, Matić, Pavlić, Vidović i Vujić. U odnosu na prethodni popis pojavila su se različita nova prezimena. Neki su njihovi nositelji potomci starijih vidonjskih obitelji (Taslaci Bašića, Sutoni Miloševića, Kešine Grgurinovića, a Šiljezi Mijatovića), a neki su doseljenici. Među starije doseljenike svakako treba ubrojiti Petkoviće (spominju se 1735., a očito se ondje i prije živjeli jer je riječ o podatku iz matičnih knjiga umrlih na koji je naišao Vlado Pavičić), Markote (spominju se od 1751.) te Borase (spominju se od 1779.). Petkovići potječu iz Zvirića, Markote iz Rakitna, a Borasi iz okolice Ljubuškoga (ako je predaja da su se nekoć prezivali Buovac, onda su daljnjim podrijetlom iz Buhova kod Širokoga Brijega, a u Vidu se Buovci spominju još 1704.). U XIX. stoljeću doselili su se Ereši (iz Crvenoga Grma 1817.), Krstičevići (iz Borovaca 1846.), Brnasi (iz Mostara 1847.), Pejari (iz Stubice oko 1850.), Jakići (iz Pojezerja oko 1860.), Jujnovići (iz Kozice kod Vrgorca oko 1860.) i Buntići (iz Gorice kod Čapljine oko 1880.). Pavliće se drži starosjediocima iako se ne spominju u najstarijim dokumentima. Možda su povezani s gabeoskim Pavličevićima koji se spominju 1693. u Gabeli te Pavličima iz Podace (1699.) i Opuzena (1766.). U XIX. stoljeću ženidbama su

imanje Prolimnika naslijedili Musulini iz Pasičine i Ramići iz Stubice u Hercegovini, koji su povremeno uza svoja prezimena povremeno nosili i prezime Prolimnik. Početkom XX. stoljeća doselili su se Bebići (iz Novih Sela), Matići (nahod iz Borovaca) i Vujići (iz Vrljke). U više su se navrata doseljavali Bukovci (moguće je da ih je bilo i tijekom osmanlijske okupacije, a spominju se 1695. kao doseljenici iz Kručevića te ponovno 1796.), Marevići (spominju se 1731., pa oko 1840. kao doseljenici iz Pasičine) i Vidovići (prvi put se spominju 1792.; pristigli iz Vidovića u Brotnju preko Crnića).

Službeni popis pučanstva 1948.

Na području župe godine 1948. živjelo je 263 Volarevića, 89 Marušića, 77 Ilića, 66 Taslaka, 64 Musulina, 62 Petkovića, 61 Ramića, 48 Sutona, 47 Plečaša, 46 Vučića, po 38 Brnasa i Kešina, 37 Markota, 34 Marevića, 33 Šiljega, 31 Bukovac, 30 Jurišina, po 27 Borasa i Pejara, po 25 Ereša i Talajića, 18 Brečića, 17 Beša, 14 Vidovića te 10 Klobučića. Manje je od 10 bilo Jakića i Krstičevića (po 9), Matića i Rastočića (po 6), Kaleba, Mijatovića i Pavlića (po 4), Buntića (3), Moravića i Vujića (po 2) te Bega, Botića, Čizmića, Dodiga i Jujnovića. Nova su prezimena Bego, Beš (potomci Sladojevića i Oršulića), Botić, Čizmić, Dodig, Kaleb (iz Podrurnice), Rastočić i Talajić (iz Novih Sela, poslije ➤

i s Crnoga puta u Metkoviću). Usporedbom podataka o brojnosti prezimena iz 1940. i 1948. možemo rekonstruirati i koji su rodovi znatnije stradali u Drugome svjetskom ratu.

Službeni popis stanovništva 2001.

Na području župe 2001. živjelo je 211 Volarevića, 111 Marušića, 72 Ilića, 70 Ramića, 69 Vučića, 59 Jakića, 51 Suton, 50 Kešina, 36 Borasa, 35 Petkovića, 34 Markote, 32 Bukovca, 30 Jurkovića, 25 Brnasa, 21 Jurišin, 17 Matića, 16 Beša, 15 Vidovića, po 14 Pejara i Zubaca, 13 Ereša, po 12 Marevića i Paponja, 11 Kaleba te po 10 Galića i Vuletića. Manje je od 10 bilo Hercega i Klobučića (po 9), Grbavaca, Ivankovića i Musulina (po 7), Begića, Bezera, Buluma, Lonaca i Tolića (po 6), Alilovića, Bjelopera, Dodiga, Dugandžića, Juras, Krstičevića, Mustapića, Pehara, Planinića, Plećaša, Prusaca i Šimraga (po 5), Čambera, Dragičevića, Konjevoda, Oršulića, Primoraca, Rupčića, Serdarušića, Šalinovića i Tolja (po 4), Bubala, Jakića Pehara, Komša, Popovaca, Škoba i Vena (po 3), Grgića, Kežića, Pavlovića i Vukšića (po 2) te Bjeliša, Buntića, Čikeša, Čuža, Goluža, a, Limova, Ostojića, Pavlića, Popovića, Puljića, Raguža, Sivrića, Šoša, Šutala, Vekića, Vrnoga, Vujica i Vukšića (po 1).

Iz tablice 2. razvidno je kako se u svim popisima spominje šest prezimena: Grgurino-
vić/Kešina, Jurišin, Klobučić,

Marušić, Plećaš i Vučić. Među tih šest prezimena trima stalno raste broj (najbrže raste broj Marušića, Vučićima broj znatnije raste nakon Drugoga svjetskog rata, a Grgurino-
vić/Kešinama je porast manji,

ali stalan), a po jednome ostaje na približno istoj razini (Klobučić) te blago (Jurišin) ili naglo (Plećaš) pada. Raste i broj Bukovaca koji se ne spominju u popisu iz 1744., no moguće je da, poput Petkovića za koje

Tablica 2. Broj nositelja prezimena u župi Vid

prezime	1725./1728.	1744.	1948.	2001.
Prolimnik	23	26	/	/
Plećaš	14	7	47	5
Nikolić	13	/	/	/
Vuk(i)šić	12	/	/	/
Marušić	10	13	89	111
Mijatović/Šiljeg	/	51 (Mijatović)	37 (33 Šiljega i 4 Mijatovića)	29 (Šiljeg)
Volarević	/	22	263	211
Brečić	/	16	18	/
Ilić	3	/	77	72
Bašić/Taslak	/	7 (Bašić)	66 (Taslak)	51 (Taslak)
Musulini	/	/	64	7
Petković	/	/	62	35
Ramić	/	/	61	70
Milošević/Suton	/	3 (Milošević)	48 (Suton)	51 (Suton)
Vučić	3	5	46	69
Brnas	/	/	38	25
Grgurino- vić/Kešina	4 (Grgurino- vić)	6 (Grgurino- vić)	38 (Kešina)	50 (Kešina)
Markota	/	/	37	34
Marević/Moravić	/	/	36 (34 Marevića i 2 Moravića)	12
Bukovac	2	/	31	32
Jurišin	9	3	30	21
Boras	/	/	27	36
Pejar/Pehar	/	/	27	14 (po 7 Pejara i Pehara)
Ereš	/	/	25	13
Talajić	/	/	25	/
Beš	/	/	17	16
Vidović	/	/	14	15
Klobučić	9	7	10	9
Jakić	/	/	9	59
Jurković	/	/	/	30
Matić	/	/	6	17
Zubac	/	/	/	14
Paponja	/	/	/	12
Kaleb	/	/	4	11
Galić	/	/	/	10

znamo da su u župi sigurno živjeli 1735., omaškom nisu popisani 1725./1728. Slično je i s Iličima kojima broj u novije vrijeme stagnira. Od prezimena koja se navode u svim popisima od 1744. Mijatovićima/Šiljezima broj stalno opada, Bašićima/Taslacima se blago smanjuje, a Miloševićima/Sutonima se povećava.

Po popisu iz 1948. u Vidu nalazimo 40 prezimena, a po popisu iz 2001. čak 88, s tim da 2001. područje župe ima tek 75 stanovnika više nego 1948. Od 1948. nestalo je 10 prezimena od kojih je većina imala manje od 5 nositelja (Bego, Botić, Čizmić, Jujinović, Mijatović, Moravić i Vujić). Prezimena Mijatović i Moravić nestala su zato što su njihovi nositelji ili potpuno promijenili prezime (Mijatovići postaju Šiljezima u Neretvanskoj krajini od XVIII. stoljeća) ili su mjesni lik zamijenili onim koji je bio češći u službenoj uporabi (dio se Marevića pisao Moravićima zbog samoglasničkih razjednačivanja bilježitih za

zapadnohercegovačke i sjeverozapadnoneretvanske ikavske govore). Nekoć brojni rodovi Talajić i Brečić te nešto manje brojni Rastočić izumrli su većim dijelom zbog odseljavanja njihovih nositelja u Metković. Po popisu iz 2001. čak je 58 novih prezimena. Uglavnom je riječ o doseljenicima iz zapadne Hercegovine, prije svega iz susjednih hercegovačkih sela Crnića (npr. Pavlović, Planinić, Šutalo i Zubac), Zvirića (vjerojatno dio Primoraca), Bijače (Čuže,

Galić), Šipovače (Tolj), Vira (Čamber), Gabele i Gabela Polja (Jurković, Paponja, dio Primoraca), Bosne (Grgić, Komšo), Žumberka (Šimrag), ali i iz Brotnja i okolice Ljubuškega, odakle se stanovništvo tradicionalno seli na desnu obalu Neretve. Znatno je manji udio doseljenika iz susjednih neretvanskih sela (Bezer iz Podrurnice, Bjeliš sa Slivna, Kežić iz Kobiljače, Popovac iz Pline, Prusac iz Podrurnice, Vekić iz Borovaca te župnik don Stanko Vrnoga s Kose u Vidonjama) i istočne Hercegovine (Bjelopere i Vuletići iz Dubrave odnosno Podžablja u župi Gradac kod Neuma, Konjevođi iz Hutova, Lonci iz Trnčine u Popovu itd.). Neka su od doseljeničkih prezimena postala veoma brojna (npr. Jurković), dok su neka starosjedilačka pred izumiranjem (npr. Plećaš) ili im se broj znatno smanjio (npr. Marević). Izrazito povećan prezimenski fond u župi Vid najvećim je dijelom i posljedica nerazmjera između rezultata službenoga popisa iz ➤

Fotografija iz središta sela tzv "Šanjin zid", s lijeva: Dujo Bukovac, Nikola Volarević, Ante Suton, Ivan Vučić i Ante Ramić. Strateško mjesto okupljanja u selu, posebno za hladnijeg vremena, štitilo je od bure, okrenuto suncu, na početku mosta gdje svatko mora proći bilo da odlazi ili dolazi. Iza rešetaka na prozorima nalazila se arheološka zbirka (poslije premještena u mjesnu školu). Autor nepoznat (moguće poznati "Šikić", godina vjerojatno 1967-68.

2001. i stvarnoga stanja koje se može nazrijeti iz župnih statistika po kojima je na području župe dvadesetak posto manje stalnih stanovnika nego što to popis pokazuje. Nadajmo se da će rezultati popisa pučanstva iz 2021., po kojemu u Vidu živi 699, a u Prudu 464 stanovnika (ukupno 1163), biti realniji.

Iz tablice 3. vidljivo je kako je među deset najčešćih vidonjskih prezimena u svim popisima samo prezime Marušić, a prezimena Bašić/Taslak, Mijatović/Šiljeg i Volarević bila su među deset najmnogobrojnijih od 1744., s tim da je prezime Volarević najmnogobrojnije u župi od 1940. Prezime Prolimnik, koje je tijekom XVIII. stoljeća bilo među najmnogobrojnijima, izumrlo je polovicom XIX. stoljeća. Iz deset najčešćih ispalo je 1744. najbrojnije prezime Mijatović, koje je u drugoj polovici XX. stoljeća potpuno istisnulo novo prezime Šiljeg.

Zaključak

U ovome se članku donose podatci o brojnosti rodova u župi Vid od 1725./1728. do 2001. na temelju podataka iz

Tablica 3. Najčešća prezimena u župi Vid 1725./1728. - 2001.

1725. - 1728. (broj nositelja)	1744. (broj nositelja)	1940. (broj obitelji)	1948. (broj nositelja)	2001.
Prolimnik (23)	Mijatović (51)	Volarević (34)	Volarević (263)	Volarević (211)
Plečaš (14)	Prolimnik (26)	Musulini, Taslak (14)	Marušić (89)	Marušić (111)
Nikolić (13)	Volarević (22)		Ilić (77)	Ilić (72)
Vuk(i)šić (12)	Brečić (16)	Marušić (11)	Taslak (66)	Ramić (70)
Marušić (10)	Marušić (13)	Ramić (9)	Musulini (64)	Vučić (69)
Borovac, Jurišin, Klobučić (9)	Bašić, Karamatić, Klobučić, Oršulić, Plečaš (7)	Ilić, Petković, Suton (8)	Petković (62)	Jakić (59)
Brljević, Grubišić, Karamatić, Kužić, Zoković (6)			Ramić (61)	Suton (51)
		Vučić (7)	Suton (48)	Kešina (50)
		Marević (6)	Plečaš (47)	Boras (36)
		Boras (5) Mijatović/ Šiljeg (5; 3 obitelji Mijatovića i 2 Šiljega)	Vučić (46)	Petković (35)

katastarskih, crkvenih i državnih popisa. Iz podataka je razvidno kako župu i danas uglavnom nastanjuju starosjedilački rodovi koji se u povijesnim vrelima spominju barem četvrt tisućljeća. Riječ je o današnjim rodovima Beš (nekoć Oršulić i Sladojević), Boras (možda nekoć Buovac), Bukovac, Ilić, Jurišin (nekoć Oršulić i Sladojević), Kešina (nekoć Grgurinović), Klobučić, Markota, Marušić, Petković, Plečaš, Suton (nekoć Milošević), Šiljeg (nekoć Mijatović), Taslak (nekoć Bašić), Volarević i

Vučić. Po popisu iz 1948. čak je 925 (od 1265 ili 73,12 %) župljana nosilo neko od tih prezimena, a 2001. njihov se broj smanjio na 832 (od 1340 ili 62,09 %). Postotni udio svakako ne bi toliko pao da su rezultati popisu pučanstva iz 2001. posve pouzdani.

Na podatke za 2021. morat ćemo još malo pričekati, ali s obzirom na podatke iznutra, predviđam porast broja Dominikovića... Hvala Bogu pa se Vid danas može danas reklamirati kao staro selo za mlade obitelji...

Don Jure Marasović 1939-2021

29. ožujka 2021. g. u splitskoj bolnici preminuo je naš dugogodišnji župnik don Jure Marasović. Župnik u Vidu bio je punih 20 godina, od 1975. do 1995. godine. Don Jure Marasović rođen je 1939. godine u Kostanju kod Omiša, a za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije zaređen je 1966. u Splitu. U Nadbiskupiji je služio u župama: Vrpolje-Čačvina, Strizirep, Vid, Nova Sela n/C i Blato n/C. Sahranjen je na mjesnom groblju u Kostanju 31. ožujka.

Iz života naše župe

Antonija Menalo, Branko Markota,
Vicko Marušić

Korizma je započela na čistu srijedu 17. veljače u ozračju epidemioloških mjera uzrokovanih pandemijom koronavirusa. Vjernici su u crkvi nosili zaštitne maske i održavali razmak. Po preporuci biskupa splitsko-makarske nadbiskupije na blagdan Cvjetnice 28. ožujka nije bilo procesije, a izvještaj Muke Gospodinove se čitao umjesto pjevao. Zbog pandemije, pridržavajući se svih epidemioloških mjera i propisanih smjernica u skraćanim oblicima održani su obredi Velikog tjedna, bez popratnih tradicijskih običaja poput čuvanja Kristova groba tijekom cijelog tjedna.

Na **Veliki Četvrtak** misa Večere Gospodnje slavljena je u župnoj crkvi u Vidu. Zbog epidemioloških mjera nije bilo pranja nogu, žudija te Prijenosa Svetoostajstva. Po završetku slavljenja svete Euharistije, Presveto nije sklanjano na posebno mjesto već je odloženo u Svetohranište malo prije nego

Veliki petak u župnoj crkvi u Vidu

se „rušio“ oltar. Pred kraj svete mise održan je blagoslov vina, a kako je najavio župnik nastavit će se u buduću jer je teološki i organizacijski prihvatljivija. Prethodnih godina blagoslov vina je bio u poslijepodnevnom satima.

Obredi **Velikog Petka** započeli su u 19 h čitanjem (bez pjevanja) Muke. Nakon toga se pristupilo otkrivanju i čašćenju Svetog Križa tako što je križ poljubio svećenik, a puk je u primjerenim razmacima i naklonom dao svoje čašćenje. Nakon pričesti, zbog izostanka žudija i Šimuna prema nalogu biskupa nije se održala procesija kroz mjesto. Blagoslov sa

Presvetim upriličen je pod baldahinom u crkvi.

Bdijenje na **Veliku subotu** počelo je u 20 sati (zbog preporuke da se sve završi do 22 sata) unošenjem svjetla i paljenjem uskrсне svijeće. Čitanjima je nastavljen dio *Službe Riječi* te blagoslovom vode *Krsna Služba*. Na kraju bdijenja je blagoslovljena hrana koju su vjernici donijeli. Na **Uskrs** svete mise su održane u Prudu u 8:30 h s blagoslovom hrane te u 10 h u Vidu bez žudija i procesije. Nadamo se da je ovo posljednji put da će Veliki tjedan biti slavljen u posebnim okolnostima uzrokovanim pandemijom koronavirusa.

Velika subota

Velika subota-blagoslov hrane u Vidu

U Prudu proslavljen blagdan sv. Leopolda Mandića

Svog nebeskog suzaštitnika sv. Leopolda Bogdana Mandića, župa Vid je proslavila 12. svibnja u Prudu. Misno slavlje predvodio je umirovljeni don Nedjeljko Kešina, dušebrižnik u Njemačkoj, u koncelebraciji sa župnikom don Milivojem Čalom. Tradicionalna procesija ovoga puta zbog okolnosti nije održana. Pjevane su litanijske, a slavlje su upotpunili pjevači župe kojima ravna prof. Anita Cuca Bebić.

„Promatrajući naše vjernike od listopada do danas, puno sam toga zapazio što se ne bi sviđjelo svetom Leopoldu kada je riječ o sakramentu pomirenja. Često puta nismo svjesni značenja sakramenta pokore i pomirenja te značenja sakramenata u katoličkoj crkvi. Nakon iskustva u mojoj njemačkoj župi došao sam do spoznaje da trebam i naše vjernike, ovdje nazočne i nenazočne, ohrabriti za sakrament svete ispovijedi. Od kada se njemački vjernici ne ispovijedaju,

a svakodnevno i svake nedjelje svi idu na pričest, nisu svjesni da primaju uskrslog Krista, sroznana je Katolička Crkva, moral, odgovornost za obitelj, društvo i župnu zajednicu. Nadam se i duboko vjerujem da taj val neće zahvatiti našu župnu zajednicu i našu dragu domovinu“, upozorio je don Kešina.

Također, stavio je naglasak na duh nepraštanja, koji je velika zapreka čovjekovom istinskom pomirenju s Bogom i s braćom ljudima. „Ne mogu oprostiti jer nemam duhovnu snagu koja mi daje tu moć. Grijeh, izvor religiozne i moralne bolesti, ponajprije je nevjernost i neposlušnost Bogu, veliko zlo i zarazni virus koji nanosi neprocjenjivu štetu vjerniku i zajednici. Opterećen grijehom, čovjek postaje sve nečovječniji, nanosi neprocjenjivu štetu vjerniku i zajednici. Po grijehu nestaje ljudske dobrote, plemenitosti, topline i ljubavi. Grijeh se kao i bolest mora liječiti, jer bolest grijeha udaljava čovjeka od Boga i Crkve te ga čini nesretnim i izgubljenim za vječnost“, naglasio je.

„Velika opasnost prijeti od ljudske preuzetnosti, oholosti te uvijek sebe stavljati na prvo mjesto i po cijenu gaženja drugoga svojim riječima, da ne kažem nogama! Ako ne shvatimo ozbiljno grijeh i njegove posljedice, već uvijek tražimo ispriku “zašto sam počinio nešto loše”, sotona pleše oko nas i raduje se

svakom našem padu, svakoj neiskrenoj ispovijedi, i pjeva hvaleospjeve. Tu je grijeh duhovne sljepoće i gluhoće duše i srca. Ne slijedimo glas naše savjesti, nego i dalje srljamo u propast, nadajući se da će nas Bog ipak osloboditi i spasiti u vječnosti.“

„Zato imamo danas velikog sveca - svetog Leopolda, koji je u ispovjedaonici liječio milijune duša, milijune savjesti. Nikad mu nije bio teško čekati na onoga koji se udaljio od Boga, koji prezire Boga i njegove ispovijedi, već je s ljubavlju čekao svakoga da dođe, da se iskreno ispovijedi, da ne zataji ništa od onoga što je učinio, već da doista iz ispovjedaonice iziđe čista srca, čiste duše i čiste savjesti. Sveti Leopold bio je malen rastom, ali velik Duhom, velik srcem, velik ljubavlju jer nikoga nije prezirao, nego je svakomu pružio ruku i rekao možda ove riječi: Dođi brate, dođi sestro! Nemoj se bojati, nemoj zatajiti, jer samo s iskrenom ispovijedi možeš ići dalje u život i živjeti sam sa sobom i s drugima, u miru! Po zagovoru sv. Leopolda, vi ovdje nazočni, učinite taj prvi korak i počnite iznova.“ zaključio je homiliju don. Kešina.

Svetište svetog Leopolda je nastalo za vrijeme župnika don Stanaka Vrnoge, napomenuo je župnik don Mile po završetku misnoga slavlja te pozvao vjernike na molitvu za njegovo zdravlje.

Blagdan svetog Leopolda Mandića u Prudu 12. svibnja

16. svibnja 2021.

Prva pričest u župi

U svetištu svetog Leopolda Bogdana Mandića u Prudu tijekom svečanog misnog slavlja 10 provopričesnica i provopričesnika primilo je sakrament prve svete pričesti koje im je udijelio župnik don Mile Čalo uz suslavlje don Nedjeljka Kešine. Misno slavlje uveličalo je pjevanje župnog zbora.

Krizma u župi Vid

30. svibnja

Nakon prošlogodišnje pauze zbog pandemije koronavirusa, u svetištu sv. Leopolda Bogdana Mandića podijeljen je sakrament svete potvrde za dvije generacije naših mladih župljanja, dvadesetero krizmanica i krizmanika. Ove godine po odluci nadbiskupa krizmatelji su župnici u svojim župama. Stoga je sakrament krizmanicima udijelio župnik don Mile Čalo u koncelebraciji s don Nedjeljkom Kešina iz Vida, svećenikom u mirovini.

Blagdan Tjelova

Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove (Tijelovo) proslavljena je 3. lipnja svetim misama u Prudu i Vidu. Tijelovo se slavi četvrtak poslije svetkovine Presvetog Trojstva i neradni je dan. U nekim

hrvatskim krajevima zove se još i Brašančevo - od riječi brašno (čiji naziv potječe iz 18. stoljeća), od čega se radi kruh, a kruh u pretvorbi pod svetom misom postaje Tijelo Kristovo. Obilježavanje ovog blagdana u

Katoličkoj crkvi potječe iz 13. stoljeća, a svetkovina je spomen na ustanovljenje euharistije na Veliki četvrtak. Ove godine nije bilo tradicionalne procesije zbog pandemije koronavirusa.

Blagdan srca Isusova u Vidu

11. lipnja

Lipanj je mjesec Presvetog Srca Isusovog, a sam blagdan se slavi petak nakon blagdana Tijelova. Pored crkve sv. Vida u 18.30 sati svečanim misnim slavljem proslavljen je ovaj blagdan, ali bez procesije zbog epidemioloških mjera. Misno slavlje predvodio je župnik

don Mile Čalo u koncelebraciji s don Nedjeljkom Kešinom.

Tijekom jutra u zraku se osjećala velika sparina, a poslijepodne jepljusnula kiša i donijela osvježnje tako da je tijekom proslave svete mise bilo ugodno. Za utorak je planirana sveta misa povodom blagdana

sv. Vida.

Poticaj za uvođenje blagdana Srca Isusova došao je iz francuskog grada Paray-le-Moniala kada se Isus ukazao sv. Mariji Margareti Alacoque 1675. godine. Tek je 1765. godine papa Klement XIII dopustio slaviti blagdan Srca Isusova i to samo za one koji su izričito tražili. Nakon što se blagdan Srca Isusova brzo proširio po mnogim biskupijama svijeta, a vidjevši velike duhovne koristi od njegovog slavljenja, papa Pio IX je 1856. godine posebnim dekretom odredio da se blagdan službeno slavi u cijeloj Katoličkoj Crkvi osobito na potrebu zadovoljštine za grijeh.

Blagdan svetog Ante na Ograđu

13. srpnja 2021.

Na Ograđu kod kapelice proslavljen je blagdan svetog Ante misnim slavljem. Kapelicu je kao zavjet sagradio Martin Petković Vidakov 1934. godine. Sv. Ante jedan je od najstovanijih svetaca u Hrvata. U našoj bližoj okolini štuje se u Novim Selima, Kominu, na Dubravici kod Metkovića. Najveće svetište je na Humcu kod Ljubuškog gdje je istoimeni franjevački samostan kojem hodočaste i brojni naši župljani. Vrijeme je bilo promjenjivo oblačno s temperaturom 22°C.

Blagoslov djece na blagdan Sv. Ante na Ograđu

15. lipnja

proslavljen blagdan sv. Vida

Misnim slavljem s prvom održanom procesijom u ovoj godini proslavljen je blagdan sv. Vida. Svetu misu predvodio je fra Josip Bebić (rodom iz susjednih Novih Sela), župnik i gvardijan u Zaostrogu. Uz župnika don Milu Čalo bili su don Mladen Margeta i don Nedjeljko Kešina, a slavlje je uvećao župni zbor kojim ravnava Anita Cuca Bebić. Kip svetog Vida ove godine nosili su vatrogasci DVD-a Vid.

“Ova procesija je izvanredna. Drago mi je da smo je činili, jer je to znak našeg hodočasničkog puta prema vječnoj Domovini. Na tom putu, đavao igra svoju igru, ali svjetlo

je uvijek jače od tame, dobro je uvijek jače od zla”, naglasio je fra Josip, pri čemu je na poseban način upozorio mlade da paze što čitaju i kakvu glazbu slušaju: “Oduprite se! Morate to činiti. I to čvrsti u vjeri. Vjera vam može biti čvrsta kao kod svetaca koji su molili svakodnevno, i koji su, ako su imali priliku, svakodnevno slavili svetu misu. Oni su primali Krista u pričesti i znali su jako dobro - da iz tog susreta, iz te veze za Sinom Božjim, imaju i veliku snagu i mogu pokretati svijet na dobro. Pustite da vaša svjetlost svijetli, da je ljudi vide - ne mene, ne vas, nego dobra djela - i slave i veličaju

Boga. Pozvani smo da se svetimo, Bogu otvaramo; što više se Bogu otvaramo, to je veća mogućnost da sam Bog kojega trebamo tražiti, dođe k nama. Najveća tragedija čovjekova je - ako ne prihvati Boga, a đavao podmeće klipove...”

Isusovo proročanstvo: „Kad su mene psovali, kad su mene blatili, još će više vas. Kad nas ne budu mrzili, kad nas ne budu blatili - iako se mi ljutimo, onda se kršćani trebaju upitati što je s njima! Da, mi smo tu, mi smo znak protivljenja, a to je Isus Krist, Sin Božji, sve se oko Njega vrti, On zna: mi smo njegova svjetla. Zato On kaže - ja sam svjetlo svijeta, tko ide za

mnom, tko vjeruje u mene, neće hoditi u tami. Snagom Božjom, jer su se otvarali Bogu, jer je Bog imao njih kao sredstvo spasenja, svecima je bilo glavno zanimanje i zadaća kako dovesti čovjeka Bogu, kako ga spasiti! (...) Kao svećenik, skoro 50 godina se borim, učim, težim da budem svet, dobar, da bude sve kako Bog hoće. Sveti Pavao, išao je u pustinju nekoliko godina i tu punio ono što je bilo u njemu prazno - da bi mogao svjedočiti Krista rassetoga, Krista uskr-sloga.

“Bojim se svakog profesora koji nije kadar, koji nema hrabrosti doći u jednu hrvatsku katoličku misiju u Njemačkoj, koja nosi ime Alojzija Stepinca, gdje sam djelovao osam godina”, rekao je fra Josip. “Bilo ih je puno koji nisu svratili. Bilo je i puno onih koji su dolazili i

držali predavanje, jedan od njih je bio i dr. Frano Tuđman.”

„Nikad neću zaboraviti našega dobrog Antu Gabrića koji je bio nekoliko dana kod mene. Ja sam promatrao tog čovjeka. Svaki dan je puno molio, malo spavao, svaki mjesec pisao po 300 pisama, išao na sve strane svijeta i skupljao novac za sirotinju gdje je djelovao u Indiji. To je bio njegov zadatak, kao što je zadatak i svih svetih pobožnih ljudi. Dragi Božji ljudi, budite dobri, budite najdraži ljudi na svijetu i otvarajte se Bogu, onda ćete biti njegovi. Što vam se može bolje dogoditi u životu nego da ste Božji? Bog bira. Nas je izabrao da smo kršćani. Crkva plovi dvije tisuće godina po pučini povijesti ljudskoga roda i njezin je zadatak da prikuplja ljude. U tom brodu, u toj Božjoj lađi, čovjek

se pobožanstvuje, ostaje Božji čovjek. Svaki onaj koji pripada Kristu, koji je kršten, pozvan je da bude mornar. Sveci, kako ih ja zamišljam – sportski - oni su prva liga, oni igraju za Božju, za crkvenu prvu ligu. Njih Bog šalje gdje je najteže, najgore i oni tu igraju fenomenalno!”

“O svetom Vidu puno ne znamo, ali znamo da je nekoliko puta kao mlad čovjek bio bačen u zatvor jer se nije htio odreći Isusa Krista. Čak i njegov otac ga je mrzio.”, rekao je fra Josip i citatima mnogih svetaca zaključio homiliju riječima da sve dolazi po posvetnoj milosti i da čovjek može biti dobar, drugačiji. Može biti Božji, a ne đavliji. Pozvani smo ići prema cilju - vječnom životu i preobrazbi da postanemo besmrtni, da možemo dohvatiti Boga i prijateljevati s Njim.

24. lipnja

Ivandan - slavlje rođenja svetog Ivana Krstitelja u župi Vid

Brojni iseljeni Dragovinjci i ostali župljani okupili su se na Dragoviji na misnom slavlju kako bi proslavili blagdan sv. Ivana Krstitelja, zaštitnika mjesta. Na početku misnog slavlja održana je procesija s kipom sveca, a župnik don Mile Čalo dao je i tradicionalni blagoslov polja. *“Kad slavimo svece, onda slavimo njihov rođendan na nebu odnosno dan njihove smrti. Koliko je sv. Ivan bio važan u crkvi govori činjenica da slavimo njegov rođendan na zemlji”*, rekao je don Mile tijekom propovijedi. Samo tri zemaljska rođendana slavimo u crkvi uz već spomenuti blagdan: rođenje Isusa Krista (Božić) i rođenje Blažene Djevice Marije (blagdan Male Gospe). *“Isus je za sv. Ivana rekao da je najveći koji je rođen od nas ljudi. On*

Blagdan sv. Ivana na Dragoviji 24. lipnja 2021.

Blagdan sv. Ivana u Prudu 24. lipnja 2021.

je bio istinski preteča Gospodinov i pripremao je put za Njegov dolazak. Sve je pozivao na obraćenje i na susret s Njim. Samo ime Ivan znači – Bog je milostiv.” U našoj župi blagdan je proslavljen i u Prudu. Održano je misno slavlje s procesijom koje je predvodio župnik don Mile Čalo uz koncelebraciju prof. dr. don Ivanom Kešina.

Blagdan Gospe Snježne proslavljen u Vidu

5. kolovoza

Župa Vid proslavila je 5. kolovoza svoju zaštitnicu Gospu Snježnu svečanim misnim slavljem. Misu u 6 sati za hodočasnike predvodio je župnik don Mile Čalo, u 7.30 za branitelje predvodio je prof. don Ivan Kešina, a kasnije su položeni vijenci i zapaljene svijeće ispred centralnog križa za sve poginule branitelje u Domovinskom ratu. Središnju misu kojoj je prethodila procesija

predslavio je fra Josip Repeša, župnik Vrgorca i dekan biokovskog dekanata. U suslavlju su bili župnik don Mile Čalo, don Stipe Jerković, don Juri Mecler te još nekoliko svećenika.

„Današnji blagdan naše Gospe Snježne postao je blagdan našoj Domovini - blagdan slobode, blagdan pobjede, blagdan domovinske zahvalnosti, blagdan vrijednih i požrtvornih

Blagdan Gospe Snježne (Ledene Gospe) u Vidu 5. kolovoza 2021.

branitelja koji su se spremno odazvali na branik Domovine po cijenu vlastitog života i stradanja, braneći ono što nam je sveto”, rekao je fra Josip u uvodu.

Fra Josip je podsjetio na događaj u Kani Galijeskoj kada se Marija obratila svome Sinu riječima „vina nemaju” i dobila prilično neugodan odgovor. „Marija, bez obzira što je Majka Božja - uči Božju logiku. Nije se smela, nije se razočarala, nije se udaljila kao što se često mi udaljimo kada ne dobijemo od Boga odgovor kakav želimo”.

„Pozvani smo na niz logičnih stvari – brigu za djecu, poštovanje u obitelji, očuvanje života od začeca, poštovanje starijih. S poštovanjem za sve naše branitelje čuvajmo vrijednosti zbog kojih su prolijevali krv i zbog kojih su gubili životne godine. Nastavimo izgrađivati Domovinu i vrijednosti po kojima nećemo biti samo velike ‘Hrvatine’ nego ljudi na koje se netko s poštovanjem može pozvati. To je Bogu milo, to je Bogu drago, jer moramo znati da Bog ne gleda samo Hrvate, već gleda i članove drugih nacionalnih zajednica. Razvijajući svoju ljudskost postajemo poznati i prepoznatljivi kao učenici Krista i Majke Marije – Gospe Snježne”, zaključio je. Slavlje su uveličali pučki pjevači, zbor mladih i župni zbor kojim ravna Anita Cuca Bebić.

Treća nedjelja Došašća, blagdan Materice na Dragoviji prosinca 2021.

Na treću nedjelju Došašća obilježava se blagdan Materice, a u župi se tradicionalno misno slavlje održava na Dragoviji. Nakon dvotjedne kiše, u sjeni oblačnog, hladnog i burovitog vremena te pandemije koronavirusa okupilo se 50-tak vjernika i sveta misa služena je u crkvi zbog velike hladonoće i jakog vjetra.

Badnjak 24. prosinca 2021.

U župnoj crkvi Gospe Snježne u Vidu održana je božićna ponoćka u 22 h. Misa je održana ranije zbog aktualne pandemije, a nije bilo ni tradicionalnog božićnog koncerta kao ni velikog broja vjernika zbog preporuke civilne zaštite da se ponoćka prati preko TV-a, interneta, radija i slično. Kao i prethodnih godina cijelo ozračje proteklo je tiho i dostojanstveno. I ove godine diljem župe tradicionalno su se palili badnjaci.

Badnjak ispod župne crkve u Vidu

Božićna ponoćka u župnoj crkvi

Blagdan svetog Ivana Krstitelja

27. prosinca

Svetim misama u Vidu i na Dragoviji proslavljen je blagdan sv. Ivana, apostola i evanđeliste. Nakon što je proteklih dana bila kiša, tijekom jutra na

blagdan se razvedrilo. Tmurni oblaci su ostali u daljini, ali s grana borova bi povremeno *zakišilo* kad bi vjetar zanjihao grane pune kapljica. Svetu

misu tijekom koje su se pjevale božićne pjesme predvodio je župnik don Mile Čalo.

Blagoslov obitelji

Zbog pandemijskih mjera blagoslov obitelji odvijao se kao i prošle godine. Jedan član iz svake obitelji ponio je sa sobom

vodu i sol u crkvu na blagoslov koji je bio u više termina. Vjernici su dobili molitvu za blagoslov obitelji, kalendar i

naljepnicu pa su tako sami blagoslovili svoje domove.

Ante Marušić odlazi u Sjemenište

5. rujna naš župljanin Ante Marušić iz Pruda (roditelji Damir i Draga Marušić) odlazi u sjemenište (Split). Tim povodom našem Anti čestitamo što se odvažio za sjemenište i poziv za svećenika te mu želimo puno uspjeha, ustrajnosti, blagoslova i svega što je potrebno u dugogodišnjem procesu za svećenika. *Uključimo ga u svoje molitve!*

Ante Marušić s župnik don Milon

Elektrifikacija zvona u Prudu

Ante Marušić

Tijekom ljeta 2021 godine na crkvi Sv. Ivana Krstitelja u Prudu izvršena je elektrifikacija zvona koju je izvela tvrtka

“Bunbal” iz Kaštel Kambelovca, cjelokupan trošak u iznosu od 33000 kn financirao je Nikica i Vesna Marušić (iz Pruda-žive u

Njemačkoj). U ime cijele župne zajednice obitelji Marušić jedno veliko HVALA !!!

Don Stanko Pejar (1945. - 2021.)

Antonija Menalo

Dana 19. studenog 2021. u 77. godini života i 49. godini misništva na službi u župi Zvečanje preminuo je svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije don Stanko Pejar od bolesti uzrokovane koronavirusom. Na posljednji počinak na mjesnom groblju Vid ispraćen je 23. studenoga. Misu i sprovodne obrede predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelecijaciji s generalnim vikarom mons. Miroslavom Vidovićem, pastoralnim vikarom mons. Nediljkom

Antom Ančićem, župnikom don Milom Čalom uz sudjelovanje 40 svećenika, obitelji, prijatelje, redovnice, bogoslove i mještane rodne župe. Za vrijeme mise i sprovodnih obreda pjevali su župni zbor i pučki pivači.

U Nadbiskupiji je don Stanko služio u župi Krstatice, Slatine, Ostrvica i Zvečanje. „Don Stanko je bio samozatajan čovjek. Nije se htio isticati. Volio je osamljenost. Bio je odmjerjen u koraku i u riječi. Volio je liturgiju i obrede. U župama u kojima je služio brzo se udomaćio i nije ih rado napuštao. Svaku župu osjećao je svojom obitelji. S ljudima je dijelio radosti i poteškoće. Bio je usidren ondje gdje je bio pastoralni djelatnik i ljudi su ga voljeli“, kazao je nadbiskup dodavši da su o don Stankovom zdravlju više brigu vodili župljani nego on sam. Na tom im je nadbiskup iskreno zahvalio.

Protumačivši Riječ Božju nadbiskup Barišić je naglasio

da nam je Otac darovao svoga Sina, radi nas i našega spasenja, a onda je nas darovao svome Sinu. Sin nas je posinio, učinio nas sinovima i kćerima, djecom i subaštinicima Božjim. Sišao je s neba da bi vršio Očevu volju da ni jedan koji u Njega vjeruje ne propadne nego ima život vječni. U Pavlom duhu nadbiskup je naglasio da tko god je s Kristom, smrt s njim ne gopoduje nego punina života koju dobivamo po Kristu i ulazimo u Njegovo uskrsnuće. „Don Stanko je sebe stavio na raspolaganje Kristu“, kazao je nadbiskup zahvalivši don Stanku za sve što je bio i značio svim ljudima kojima je bio ohrabrenje i poticaj u životu. Zamolio je Gospodina da ga prepozna kao svoga i daruje mu puninu života u svom kraljevstvu. Zahvalu pokojniku za njegov svećenički rad te sućut ožalošćenju obitelji Pejar izrekli su Ivan Kovačić, član župnoga pastoralnog vijeća župe Zvečanje i don Mile

Sprovod don Stanke Pejara u Vidu 23.11.2021.

Čalo, župnik župe Vid. Don Stankov životni put pročitao je pastoralni vikar dr. Nediljko Ante Ančić.

Svećenik Stanko Pejar, sin pok. oca Jure i majke Tonke rođ. Bebić, rođen je 1. ožujka 1945. u Vidu, jedan od šestero djece u obitelji. Roditelji su bili vrlo pobožni vjernici, u župi Vid je vladao duh ispunjen vjerom i odanošću Bogu. Prva četiri razreda osnovne škole pohađao je u svom rodnom mjestu, a druga četiri u Metkoviću.

Kako on sam u jednom intervju (List Župe Gospe Snježne 21, 2016, 12-13) veli, svećenički poziv je osjetio kao ministrant služeći svetu misu sa don Franom Begom sa sedam godina. Poslije se klica zvanja razvijala zahvaljujući župnicima don Frani Begi i don Anti Vojnoviću, a u sjemenište ga je uputio don Mate Selak. Njegov otac, koji je rano umro, žarko je želio da jedan od njegovih sinova bude svećenik, a majka ga je molitvama i krunicom podržavala.

Prvi razred Ekonomske škole pohađao je u Puli. Nakon toga nastavio je školovanje u sjemenišnoj Klasičnoj gimnaziji u Splitu gdje je 1966. maturirao te se prijavio kao svećenički kandidat Splitsko-makarske nadbiskupije u Centralno bogoslovno sjemenište. Vojni rok je odslužio u Dubrovniku. Filozofsko-teološki studij i duhovnu formaciju završio je na ondašnjoj Visokoj bogoslovnoj školi u Splitu, današnjem Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Sveti red đakonata primio je

Sprovod don Stanke Pejara u Vidu 23.11.2021.

preko ruku mostarskog biskupa mons. Petra Čule 19. ožujka 1972. u Splitu. Splitski nadbiskup Frane Franić zaredio je don Stanka i šestoricu njegovih kolega đakona za svećenike u crkvi Svetog Križa u župi Velom Varošu u Splitu na blagdan Sv. Petra 29. lipnja 1972. Mladu misu je slavio u svojoj rodnoj župi Vid.

Nakon ređenja i mlade mise don Stanko je šestu pastoralnu godinu, u kojoj je još imao školskih i zavodskih obveza u bogosloviji, imenovan zamjenikom privremeno odsutnog upravitelja župe Krstacije don Jakova Turića. Sljedeće godine postao je upravitelj Župe Krstacije i na toj službi ostaje 17 godina.

U Dekretu (1295/89) kojim ga razrješava te dužnosti i imenuje župnikom župe Slatine na otoku Čiovu, nadbiskup Ante

Jurić piše: *“Ovom prigodom iskazujem Vam zahvalnost za sve što ste učinili i pretrpjeli za slavu Božju i spas duša kroz minule godine upravljanja župom Krstacije.”*

Don Stanko je 13 godina bio župnik u Slatinama, a onda su ga pastoralne potrebe nadbiskupije dovele u župu Zvečanje koju je pastorizirao 19 godina, sve dok se nedavno nije zarazio koronavirusom te nakon kratke bolesti preminuo.

U spomenutom intervju don Stanko je kratko i jednostavno sažeo svoj svećenički život: *“Rado služim Bogu i hrvatskom narodu. Služiti Bogu i čovjeku je velika radost.”* Župljanima poručuje da se redovito okupljaju na svetoj miisi, slušaju svojega župnika i ostanu vjerni Bogu: *“Svi se okrenite Isusu, nemojte se klanjati krivim idolima i noćnom životu.”*

Umrli 2021. godine iz naše župe

MARA VOLAREVIĆ-Bila
supruga Drage,
rođena Volarević
iz Pruda
Rođena je 1938. godine
preminula 15.1.2021. g.

DARIO RAMIĆ-Daro
sin Željke iz Vida
rođen je 1979. godine,
tragično preminuo 21.2.2021. g.

STANA RAMIĆ
udova Nikole-Ruski
rođena Vučić
iz Vida
Rođena je 1930. godine, preminula 14.3.2021. g.

BRANKO KRSTIČEVIĆ-Soso
pok. Ivana
iz Vida
Rođen je 1958. godine
preminuo 4.4.2021. g.

DRAGICA JAKIĆ
udova Mladena,
rođena Biško
iz Pruda
Rođena je 1933. godine,
preminula 6.4.2021. g.

LJUBO RAMIĆ
pok. Kleme
iz Vida
Rođen je 1952. godine
preminuo 2.4.2021. g.

SLAVKO PEJAR
pok. Frane
iz Vida
Rođen je 1941. godine, preminuo 9.4.2021. g.

MARA VUČIĆ
udova Vida,
rođena Ramić
iz Vida
Rođena je 1928. godine,
preminula 22.4.2021. g.

KEŠINA AUGUSTIN-Đeza
pok. Ante
iz Vida
Rođen je 1971. godine,
tragično preminuo 22.6.2021. g.

TADA RAMIĆ
udova Vlade
rođena Ereš
iz Vida
Rođena je 1938. godine,
preminula 11.7.2021. g.

RENATA BEZER
supruga Pere
rođena Korda;
iz Vida
Rođena je 1988. godine,
preminula 12.7.2021. g.

MATE SUTON-Ćirko
pok. Petra
iz Vida
Rođen je 1939. godine
preminuo 6.8.2021. g.

LJUBO TASLAK-Đuđa
pok. Jure
iz Vida
Rođen je 1950. godine,
preminuo 3.9.2020. g.

IVAN MARUŠIĆ
pok. Marka
iz Pruda
Rođen je 1932. godine,
preminuo 7.9.2021. g.

IVA VUČIĆ
udova Vladka
rođena Ramić
 iz Vida
 Rođena je 1932. godine,
 preminula 14.9.2021. g.

MIĆE MARUŠIĆ-Pestro
pok. Ante
 iz Pruda
 Rođen je 1965. godine
 preminuo 7.10.2021. g.

IVA VOLAREVIĆ
supruga Joze-Čike
rođena Šiljeg
 iz Pruda
 Rođena je 1940. godine,
 preminula 30.11.2021. g.

JOZO VOLAREVIĆ-Čika
pok. Mate
 iz Pruda
 Rođen je 1939. godine,
 preminuo 25.12.2021. g.

supružnici

OTILIJA VOLAREVIĆ
udova Mate
rođena Drandić
 iz Pruda
 Rođena je 1936. godine,
 preminula 5.12.2021. g.

Umrli 2021. godine iz drugih župa a pokopani u Vidu

ANTE BRNAS
pok. Nikole-Nikše
 Rođen je 1949. godine
 preminuo 8.1.2021. g.
 Rodom iz Vida,
 živio u Njemačkoj

STIPE BEBIĆ
pok. Ante
 Rođen je 1952. godine,
 preminuo 9.2.2021. g.
 Rodom iz Podgreda,
 živio u Metkoviću

VIDA RAMIĆ
udova Ilije
rođena Jakić
 Rođena je 1935. godine,
 preminula 19.2.2021. g.
 živjela u Metkoviću

STANA BREČIĆ
udova Dragutina
rođena Taslak
 Rođena je 1930. godine,
 preminula 24.3.2021. g.
 Podrijetlom iz Podgreda,
 živjela u Metkoviću

STANKO VOLAREVIĆ
pok. Ivana
 Rođen je 1939. godine
 preminuo 3.4.2021. g.
 Rodom s Dragovije,
 živio u Metkoviću

VIDA VOLAREVIĆ
udova Stanke
rođena Petković
 Rođena je 1941. godine,
 preminula 18.8.2021. g.
 Rodom s Ograda,
 živjela u Metkoviću

supružnici

**MATE MARUŠIĆ-Partizan
pok. Jure**

rođen je 1932. godine,
preminuo 9.4. 2021.
Živio u Metkoviću

**DRAGICA MUSULIN
rođena Gnječ**

Rođena je 1931. godine,
preminula 21.4.2021. g.
Živjela u Pločama

**MARA VOLAREVIĆ
supruga Marina
rođena Dubelj**

Rođena je 1936. godine,
preminula 27.5.2021. g.
živjela u Metkoviću

**MARIN VOLAREVIĆ
pok. Ivana**

Rođen je 1937. godine
preminuo 20.9.2021. g.
Rodom s Dragovije,
živio u Metkoviću

supružnici

X

**NEDJELJKO NJERŠ
pok. Mirka**

Rođen je 1941. godine,
preminuo 6.5.2021. g.
(pok. supruga je rođena Buntić iz Vida)
Živio u Dubrovniku

**ZORKA ILIĆ
supruga Nikole
rođena Tubica**

Rođena je 1939. godine,
preminula 30.10.2020. g. u Kanadi gdje je i živjela,
sahranjena u Vidu 23.7.2021. g.

**ILIJA VOLAREVIĆ
pok. Zvonimira**

Rođen je 1964. godine
preminuo 23.7.2021. g.
Rodom iz Pruda,
živio u Gabela Polju

**PETAR BUKOVAC
pok. Duje**

Rođen 1948. godine,
preminuo 17.8.2021. g.
Rodom iz Vida,
živio u Metkoviću

**FILIP PRUSAC-Pile
pok. Ivana**

Rođen 1960.godine,
preminuo 12.9.2021.g.
Rodom iz Ograda,
živio u Metkoviću

**PAVICA VOLAREVIĆ
udova Tome-Letana
rođena Marević**

Rođena je 1931. godine,
preminula 10.11.2021. g.
Rodom s Dragovije,
živjela u Metkoviću

**don STANKO PEJAR
pok. Jure**

Rođena je 1945. godine
preminuo 19.11.2021. g.
Rodom iz Vida,
svećenik u župi Zvečanje.

**ANTE VIDOVIĆ
pok. Joze**

Rođen je 1947. godine,
preminuo 14.12.2021. g.
Rodom iz Pruda/Crnića,
živio u Metkoviću

Kršteni u 2021.

1. Barbara Suton, kći Ivana i Darke rođ. Petković. Rođena 30.11.2020. u Metkoviću, krštena 18.04.2020. u Vidu.
2. Mia Klobučić, kći Tonia i Ivane rođ. Batinović. Rođena 17.01.2021. u Metkoviću, krštena 25.04.2021. u Vidu.
3. Jakov Marušić, sin Martina i Dragane rođ. Obšivač. Rođen 01.04.2021. u Metkoviću, kršten 27.06.2021. u Prudu
4. Petra-Florami Ramić, kći Tomislava i Gabrijele, rođ. Ćorić. Rođena 04.05.2021. u Splitu, krštena 04.07.2021. u Vidu.
5. Bartul Ramić, sin Kristijana i Milke rođ. Vučić. Rođen 02.09.2021. u Splitu, kršten 17.10.2021. u Vidu
6. Boris Jurišin, sin Kristijana i Ivone rođ. Dugandžić. Rođen 06.09.2021. u Dubrovniku, kršten 07.11.2021. u Vidu.
7. Emanuela Volarević, kći Borisa i Berislave, rođ. Rako. Rođena 11.09.2021. u Metkoviću, krštena 21.11.2021. u Vidu

8. Anica Marušić, kći Ante i Martine rođ. Jurković. Rođena 21.10.2021. u Metkoviću, krštena 19.12.2021. u Prudu

Krštenje Mie Klobučić (peto dijete u obitelji Tonia i Ivane Klobučić)

Prvopričesnici 2021.

Prva pričest u župi održana je 16. svibnja 2021 u svetištu Sv. Leopolda u Prudu za 10 prvopričesnika, sakrament je udijelio župnik don Mile Čalo.

Ovogodišnji prvopričesnici su:

Ante Vučić, Duje Volarević, Ivan Jurišin, Gabrijela Bukovac, Lucija Volarević, Hana Durmić, Marta Volarević, Duje Bukovac, Luka Raič i Ivana Suton

KRIZMANICI 2021.

30. svibnja 2021 u župi je podijeljen sakrament svete potvrde (Krizme). Ove godine sakrament Svete potvrde primilo je 19 krizmanika i krizmanica za dvije generacije naših župljana (zbog pandemije COVID-19 prošle godine nije bilo krizme u župi).

Po odluci nadbiskupa msgr. Marina Barišića sakrament krizme udijelio je župnik don Mile.

Ovogodišnji krizmanici su: *Luka Begić, Toma Ramić, Antonio Kešina, Frane Markota, Petar Suton, Nikola Vučić, Luka Marušić, Roko Markota, Jure Bukovac, Gabrijel Volarević, Karlo Volarević, Ivan Kešina, Ivan Bukovac, Ivana Brnas, Rebeka Kaleb, Lea Volarević, Petra Volarević, Gabriela Petković, Blanka Volarević.*

Vjenčani u 2021.

1. Jozo Čolak, sin Marka i Ljiljane rođ. Leko iz Ledinaca i Marijana Volarević, kći Marka i Milene rođ. Pavlović iz Pruda. Vjenčani 30.04.2021. u Prudu
2. Danijel Ramić, sin Drage i Sonje rođ. Zloić iz Vida i Ivana Medjedović, kći Mije i Ane rođ. Maroš iz Čeljeva. Vjenčani 12.06.2021. u Vidu.
3. Jurica Petković, sin Zorana i Vere rođ. Šimović iz Metkovića i Ana Volarević, kći Ivana i Ivanke rođ. Jurković iz Pruda. Vjenčani 02.07.2021. u Prudu
4. Josip Marević, sin Mate i Ljilje rođ. Kozina iz Vida i Jelena Marušić, kći Željka i Jadranke rođ. Bezer iz Pruda. Vjenčani 11.07.2021. u Vidu
5. Hrvoje Jurišin, sin Josipa i Danice rođ. Bukovac iz Vida i Branka Barišić, kći Ivana i Marije rođ. Obšivač iz Mliništa. Vjenčani 31.07.2021. u Vidu
6. Duje Medak, sin Petra i Ruže, rođ. Bradarić iz Metkovića i Ana Vučić, kći Mate i Marije rođ. Sršen iz Vida. Vjenčani 15.08.2021. u Vidu
7. Ivan Medak, sin Tonća i Ivanke r. Čavlović iz Desana i Nikolina Lonac, kći Nikole i Alenke rođ. Bukovac iz Vida. Vjenčani 23.10.2021. u Vidu
8. Ante Ramić, sin Ljube i Dušanke rođ. Rastočić iz Vida i Julijana Vujica, kći Zorana i Marine rođ. Čosić iz Busovače. Vjenčani 13.11.2021. u Vidu

Sport-udruge

Branko Markota

Zbog pandemije koronavirusa i zabrane javnih okupljanja bilo je znatno manje događanja. Nije se održala tradicionalna *Raštika u Naroni*, pokladne svečanosti, žudije u velikom tjednu i Festival žudija. Nakon odigranih šest kola malonogometna liga grada Metkovića je prekinuta, a sezona 2020./21. poništena.

29. svibnja 2021. na Perućkom jezeru kod Vrljike održan je 1. Mini kup Veslačkog saveza Dalmacije *Vrlika 2021*. Četiri medalje, u četvercu s kormilarom, osvojili su mladi veslači iz Pruda, članovi VK Neretvanski gusar iz Metkovića. Brončanu medalju osvojili su Josip Marušić, Leo Musulin i Mateo Jakić. Brončanu medalju osvojila je Lara Volarević u disciplini skif.

18. rujna 2021. na zagrebačkom Jarunu održana je prva utrka Prvenstva Hrvatske u veslanju. Kadetkinje VK Neretvanski gusar u kategoriji četverac s kormilarom osvojile naslov prvaka Hrvatske. Metkovke su veslale u sastavu: Andrea Bunoza, Lara Volarević (iz Pruda), Lana Bajo, Laura Mijić i Anja Pokrajac (kormilar).

29. svibnja 2021. u Metkoviću, u organizaciji Udruge veterana 4. gardijske brigade DNŽ i šahovskog kluba Metković je održan šahovski turnir povodom 30. obljetnice

Lara Volarević iz Pruda

osnutka A-satnije ZNG Metković. U kategoriji kadeta treće mjesto osvojio je Mihael Kaleb iz Vida, član HŠK Metković. Mihael je ostvario uspjeh i na županijskom natjecanju u šahu održanom 12. lipnja u Metkoviću kada je u kategoriji "2006. godište i mlađi" osvojio drugo mjesto.

Od **16. do 22. kolovoza 2021.** u Prudu je odigran 2. malonogometni turnir na kojem su sudjelovale 32 ekipe, dvije više nego prethodne godine. Prvo mjesto osvojila je ekipa *Volarević promet* pobjedom 2:1 u finalu protiv ekipe *Boogie Bar*. Treće mjesto osvojila je ekipa *Đubrad boys* iz

U kategoriji kadeta treće mjesto osvojio je Mihael Kaleb iz Vida

Pobjednici turnira ekipa Volarević promet

Domagojevi gusari na 24. maratonu lađa (foto Zvonko Kežić)

Vida.

3. rujna 2021. na natjecanju policijskih službenika MUP-a *3. Memorijal Šimo Đamić – Štit Domovine – Vukovar 1991.-2021.* drugo mjesto osvojio je pripadnik Interventne jedinice PU dubrovačko-neretvanske Petar Volarević iz Pruda. Vrijedi napomenuti da je Petar osvojio drugo mjesto i na 1. Memorijalu 2019. godine. Zahtjevna staza duga je 35 kilometara, a natjecatelji su nosili opremu tešku 10 kilograma i snalazili su se uz pomoć kompasa i topografskih zemljovida. Petar je osvojio treće mjesto u kategoriji pojedinačno na 29. zagrebačkom maratonu 10. listopada, na kojem su uz domaće i međunarodne natjecatelje sudjelovali i djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova RH. Utrka u maratonu, po prvi puta, predstavljala je službeno pojedinačno i ekipno Prvenstvo Hrvatske u utrci od 42 km za pripadnike Ministarstva unutarnjih poslova.

Aktivnosti HSŠKD Narona: Tijekom ljeta nastavilo se popunjavanje i uređenje teretane pa je dio opremljen gumenom

podlogom. Povodom zaštitnice Vida, blagdana Gospe Snježne i obilježavanja Dana pobjede i 26. obljetnice vojno-redarstvene obljetnice Oluja, 5. kolovoza u 21 sat na mostu u Vidu zapaljeno je 30 bengalki. Bilo je impresivno, naročito uz pjevanje domoljubne pjesme *Lijepa li si*. Domagojevi gusari su nastupili 23. put na Maratonu lađa. Osvojili su 30. mjesto u Pločama. Obzirom na manjak treninga i nekoliko mlađih veslača kojima je to bio prvi susret s lađom, više se i nije moglo napraviti. Nakon maratona upriličena je zajednička večera s Vinkovačkim lađarima u Vidu.

Povodom Dana sjećanja na žrtve domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje sekcija mladih Vid

održala je prigodan program ispred Arheološkog muzeja Narona. Prikazan je film *Bitka za Vukovar*, zatim je održano *5 minuta za sjećanje* - recital o svjedočanstvima iz Vukovara. Na mostu je upaljeno 30 baklji za sve žrtve Domovinskog rata i 30. godišnjicu žrtve Vukovara i Škabrnje, a na muzeju je postavljena devetmetarska hrvatska zastava.

Na staru godinu udruga je organizirala doček Nove godine za djecu u Vidu uz bogat program, grickalice i likovnu radionicu. Djecu su posjetili Disney likovi Mickey i Minnie. Kako je Božić vrijeme darivanja, svi prisutni su imali priliku dati svoj prilog humanitarnoj akciji za Leonu Medak. Prikupljeno je 1.470,00 kn.

Dan sjećanja na Vukovar i Škabrnju 18. studenog (foto Pero Lonac)

Događanja u župi

tijekom 2021. godine u kratkim crticama

17. siječnja - Polarni val hladnoće donio nam je zahlađenje. Najniža temperatura bila je -3.6 stupnjeva u 4:30 ujutro. U nižim predjelima Vida i Pruda snijeg se zabijelio na površini dok je na većim uzvisinama, na Dragoviji, palo 2-3 cm.

28. travnja - Tijekom sanacije puknuća cijevi na maloj rivi pronađeni su antički kameni blokovi. Metar ispod glavne vodovodne cijevi izvađeni su blokovi, a obaviješteni su konzervatori. Strojem je zakačen jedan veći blok kojeg nije bilo moguće izvući pa je donesena odluka da ostane na tom mjestu. Pretpostavlja se da tim kamenim blokovima to nije pravo mjesto već su tu završili prilikom izgradnje rive u vrijeme Austro-ugarske.

16. svibnja - Održani lokalni izbori za gradonačelnika i gradsko vijeće te župana i županijsku skupštinu.

30. srpnja - U organizaciji TZ Grada Metkovića i Arheološkog muzeja *Narona* održana je kulturna manifestacija *Rimska noć u Naroni*. Jednodnevni festival antike osmišljen je da na zabavan i edukativan način predstavi život, zanate i običaje starih Rimljana. Program je započeo radionicom za djecu, zatim se nastavio predstavom *Vijesti iz Rima* Udruge Virko. Nastupila je atraktivna skupina *Vodorige fire show*. Zbog epidemioloških mjera događaj je održan na terasi muzeja uz ograničen broj gledatelja.

12. kolovoza - Na platou pored župne crkve, kod spomenika kneza Dmagoja, održana je promocija knjige *Kuća boćanja* autora Bariše Borasa, našeg mještana koji se nastanio u Belom Manastiru. Bare je iz vlastitog iskustva kroz fotomonografiju opisao nastanak i stvaranje boćarskog kluba Vid u Belom Manastiru, a u tekstualnom dijelu obuhvatio je povijest boćanja još od vremena Rimskog carstva. Koristeći

povijesne zapise osvrnuo se na početak ovog sporta u Hrvatskoj, posebno u Slavoniji i Baranji. Inače, BK Vid iz Belog Manastira natječe se u II. boćarskoj ligi Osječko-baranje županije, a ove godine su postigli najveći uspjeh; 2. mjesto u 17 godina postojanja kluba.

Bariša Boras na promociji knjige "Kuća boćanja"

20. kolovoza - U Arheološkom muzeju *Narona* otvorena je gostujuća izložba Arheološkog muzeja u Zadru *Potopljeni greben*. Dvadesetak hodočasnika Marijanskog zavjeta za Domovinu pristiglo je iz Međugorja u Vid, a dočekali su ih Veterani 4. Gardijske brigade. Nakon okrjepe, dio hodočasnika posjetio je Arheološki muzej *Narona*, potom su otišli na odmor kod nekoliko domaćina u Metkoviću. Sljedeće jutro nakon svete mise u crkvi sv. Nikole biskupa nastavili su hodnju prema Dubrovniku, a na Srđ stižu u srijedu, 25. kolovoza kada završava ovogodišnje hodočašće.

5. rujna Naš župljanin Ante Marušić iz Pruda (roditelji Damir i Draga Marušić) otišao je na školovanje u sjeminište u Splitu.

Rujan: izvršeni radovi na rekonstrukciji područnoga dječjeg vrtića u Vidu. Projektom je predviđena izvedba čajne kuhinje, sanitarni čvor za djecu te poboljšanje toplinsko-izolacijskih svojstava. Ukupna vrijednost projekta je 342.999,19 kn s PDV-om, a sufinanciran je sredstvima odobrenima temeljem natječaja LAG Neretva.

30. listopada: Posjetila nas je hodočasnička grupa mladih iz Splita koji su prolazili Planinarski križni put. To je pobožnost za mlade koja se održava dva puta godišnje: u korizmi i u jesen. Tijekom dvodnevnog hoda kroz dijelove bogate kulturne i

Ante Marušić s don Milom

kršćanske povijest naše domovine i susjedne Bosne i Hercegovine, mladi obilaze četrnaest sakralnih i kulturoloških objekata kod kojih se razmatra po jedna postaja križnoga puta.

Događaji koji nestaju, sadivanje stoga, pok. Žarko markota i sin, 90-ih godina

30. godina od početka

Domovinskog rata

Branko Markota

Prije 30 godina svoj mladi život na oltar Domovine položio je pok. Ante Taslak iz Vida, pripadnik 116. brigade HV. Prošle godine navršilo se 30 godina od početka neprijateljske agresije na RH i herojske obrane malobrojnih branitelja. Ista je obljetnica i prve postrojbe HV u Dubrovačko-neretvanskoj županiji A satnije ZNG Metković, ustrojene 1. lipnja 1991. godine, čiju su odoru nosili brojni momci iz Vida i Pruda. Neretvanska 116. brigada HV ustrojena je 17. studenog 1991. Postrojba je dala svoj obol u obrani i oslobađanju južnog bojišta. Dok je u drugim krajevima Hrvatske rat već bukatio, 1. listopada 1991. godine jugovojaska je pokrenula napad

Spomenik pok. Anti Taslaku na mjestu pogibije iznad zaljeva Bistrina

s mora, kopna i zraka na jug domovine, od Konavala do Stona. Nakon dvomjesečnih teških borbi malobrojnih i slabo naoružanih branitelja, neprijatelj je zaustavljen na Srđu (na ulazu u sam Dubrovnik), a prema dolini Neretve i Pelješcu na crti obrane Mali Ston - zaljev Bistrina - Vjetreni mlin

- Stupa. Ta prva crta sačuvana je do oslobodilačkih operacija na proljeće 1992.godine. Na jednom takvom položaju s pogledom na zaljev Bistrina, od neprijateljske granate poginuo je Ante Taslak. Na tom mjestu danas se nalazi spomen-obilježje.

Frane Markota

4. na WorldSkills Croatia 2021

Branko Markota

Pod mentorstvom nastavnika Vedrana Perića, učenik Srednje škole Metković Frane Markota iz Vida osvojio je 4. mjesto na izlučnom natjecanju regija Dalmacije, Istre i Kvarnera u prirpemi malih slasnih zaloga te se plasirao na državno natjecanje u kategoriji Pomoćni kuhar i slastičar. Isti uspjeh postigao je i na WorldSkills

Croatia 2021, državnom natjecanju koje je održano u paviljonima Zagrebačkog velesajma od 11. do 13. svibnja 2021. Na natjecanju je sudjelovalo 308 najboljih učenika strukovnih škola u 43 discipline. To je najveće godišnje događanje u srednjoškolskom obrazovanju i najveće natjecanje u ovom dijelu Europe.

Frane na natjecanju

Ivan Volarević u emisiji Supertalent

Vicko Marušić

Ivan Volarević u emisiji Supertalent

Naš župljanin Ivan Volarević nastupio je hrvatskom Supertalentu gdje je oduševio članove žirija izvedeći pjesmu od Olivera Dragojevića „Cesarica“ te tako prošao audicijski dio ove zabavne emisije s 3 glasa ZA i 1 NE što nije bilo dovoljno za plasman u polufinale.

Ivan se osam godina bavi glazbom i nije nepoznat u našoj

okolini, svira i pjeva na obiteljskim druženjima, svadbama, pričestima, krizmama. Kako je kazao talent je pokupio od oca i djedova brata koji je bio harmonikaš. Isto tako vrijedi spomenuti kako je Ivan 2017 godine pobijedio na Glasu Neretve izvedeći pjesmu „Zadnja Želja“, jedno vrijeme bio je i član naših pučkih pjevača.

Učenici iz Vida

Fotografija iz arhive Anđelka Prusca školske generacije, pretežno 1952. godište od kojih je većina učenika iz Vida, fotografirano (sredinom 60-ih) u školi u Metkoviću, 5. ili 6. razred s razrednicom Radojkom Bagur.

Prepoznati učenici: 1. Marko

Brnas Dragutina, 2. Martin Kešina Josipa, 5. Ante Brnas? Nikole (umro), 6. Zdravko Ilić Martina, 7. Branko Petković Petra, 8. Neda Ilić Dragutina, 9. Maša Krstičević Ivana, 11. Mate Boras Ante, 12. Mirjana Markota Josipa, 14. Vjeko Suton Stjepana,

15. Mirko Jurišin Ante, 16. Ante Kaleb Petra, 18. Miće Suton Ivanov (umro), 19. Petar Ramić? Klementa, 23. Ivan Kešina Vlah, 24. Jakić Mije, 27. Marinko Vučić? Ivana, 28. Mirjana Beš Frane, 29. razrednica Radojka Bagur, 32. Vinka Taslak Mije.

Pandemija Covid-19

u 2021. godini

Branko Markota

Drugu godinu nastavila se pandemija koronavirusa. Prvih nekoliko mjeseci 2021. godine uvedena je zabrana rada restoranima i kafićima. Nisu se održavale manifestacije i uvedena su ograničenja za druge aktivnosti poput vjenčanja gdje se broj gostiju ograničavao do 20. U inozemstvu se moglo samo s negativnim PCR testom, dok su oni koji rade s jednu ili drugu stranu granice mogli nesmetano prelaziti. Slobodan prelazak granice bio je i za vrijeme lokalnih izbora 16. svibnja 2021. Približavanjem ljeta mjere su se postepeno popuštale tako da je postignuta rekordna brojka turista, kao u predpandemijskom vremenu. Iako je 27. prosinca 2020. godine, započelo cijepljenje u RH, ono nije dalo očekivane rezultate. Na primjer, za djelatnike u zdravstvu uvedena je obveza cijepljenja. Završetkom ljeta stanje se pogoršavalo te je broj novozaraženih dnevno počeo rasti. Od 16. studenog 2021. uvedena je posebna mjera

obveznog testiranja u državnim i javnim tijelima te tijelima lokalne samouprave (policija, vojska, zdravstvo...). Paradoksalno je da cijepljeni, unatoč tome što su mogli biti zaraženi i prenositi zarazu, nisu se trebali testirati. Unatoč mjerama do kraja godine cijepljeno je oko 60% stanovništva. Ljudi nisu imali povjerenja u cjepivo jer ono nije sprečavalo zarazu, oboljevali su čak i oni koji su primili tri doze cjepiva.

Na službenim stranicama Stožera civilne zaštite 31. prosinca zabilježeni su sljedeći podatci: od 25. veljače 2020., kada je zabilježen prvi slučaj zaraze u Hrvatskoj, do 31. prosinca 2021. u RH ukupno je 715.245 osoba zaraženo koronavirusom, od kojih je 12.538 preminulo. Ukupno se oporavilo 675.150 osoba, a ukupno je testirano 3.757.416 osoba. Zaključno s 30. prosincem 2021. utrošeno je 4.725.029 doza cjepiva, a cijepljeno je 55,66% ukupnog stanovništva, odnosno 66,32% odraslog stanovništva. Na dan 30. prosinca 2021. potrošeno je 16.312

doza cjepiva, 2.258.827 osoba cijepljeno je barem jednom dozom, a od njih je cijepljenje završeno za 2.141.255 osoba (1.952.486 osoba cijepljeno s dvije doze te 188.769 osoba cijepljeno cjepivom Janssen), što čini 63,02% odraslog stanovništva.

Nitko ne spori da se od koronavirusa umiralo ili umire. Bilo ih je koji su imali posljedice i od cjepiva i onih sa smrtnim ishodom, ali su se ti podatci zataškavali dok su se „na sva zvona“ objavljivali podaci koliko je necijepljenih završilo na respiratoru ili preminulo. Netko je imao ozbiljne posljedice, netko je prošao bez tegoba. Članovi moje obitelji i ja smo preboljeli koronavirus (srećom) bez tegoba, na razini prehlade. Glavni simptom bio nam je nedostatak osjeta mirisa i okusa koji je trajao nekoliko dana. I pojedine zemlje koje su imale vrlo visoku procijepljenost (80-90%) bilježile su rast broja zaraženih tako da krivnja ipak nije na necijepljenima. Vrijeme će pokazati tko je bio u pravu.

Što se događalo na prostoru našeg sela u stoljećima nakon propasti Narone

Jakov Vučić

Sačuvani ostatci građevina, brojni natpisi na kamenu, povijesni izvori i predmeti iz svakodnevnog života omogućili su stručnjacima u dobroj mjeri spoznati život antičke Narone. Rezultati do kojih je struka došla prikazani su u brojnim knjigama i znanstvenim radovima. Zahvaljujući iznimno vrijednom muzejskom postavu o tome se na pristupačan način mogu informirati i ljudi izvan struke. U ovom tekstu ne namjeravam pisati o prošlosti Narone, već o nalazima i povijesnim izvorima koji mogu pružiti, makar djelomičnu sliku o zbivanjima koja su na istom mjestu uslijedila u stoljećima nakon gašenja urbanog života tog grada. Zbog malog broja nalaza iz navedenog razdoblja, koji u usporedbi sa carskim kipovima i ostalim starijim spomenicima nisu posebno atraktivni, ostali su relativno nepoznati ljudima izvan struke.

Za razliku od priobalnih gradova, *Iadera* (Zadra) i *Salone* (Solin) urbani život Narone ne nastavlja se kroz srednji vijek, niti na istom ni na nekom drugom položaju. Najmlađi arheološki nalazi koji se mogu dovesti u vezu sa kontinuiranim životom naselja datiraju u prva desetljeća 7. stoljeća. Za pretpostaviti je stoga kako je to ujedno i vrijeme kada Narona prestaje biti urbano naselje. Povijesni izvor najbliži tom

vremenu navodi kako su ovaj prostor opustošili Avari i nakon toga za vrijeme cara Heraklija naselili Pagani koji potječu od nekrštenih Srba. Sam izvor je 300 godina mlađi od događaja o kojima kazuje pa se na njega se ne možemo previše osloniti. Pouzdanije je u tom pogledu pismo koje je 600. godine papa Grgur I uputio salonitanskom biskupu Maksimu, a u kojem navodi: „zbog slavenskog naroda koji vam veoma prijete jako sam žalostan i zbunjen“. Ovo se pismo ne odnosi na samu Neretvu, ali opisuje događanja na istočnoj obali Jadrana. Za razumijevanje događanja tijekom 7. stoljeća korisna je i vijest kako je papa Ivan IV, četrdeset godina nakon ranije spomenutog pisma, poslao u Dalmaciju opata Martina da otkupi zarobljenike koje su pogani zarobili. Ova je vijest sačuvana u izvoru koji je oko 200 godina mlađi od samog događaja. Na temelju arheoloških nalaza i spomenutih izvora prestanak urbanog života Narone može se dovesti u vezu sa doseljavanjem Slavena na prostor istočne obale Jadrana.

Je li se dio tih doseljenika već tijekom 7. stoljeća nastanio i unutar opustjelog grada Narone, arheološki nalazi nam za sada nisu dali odgovor. Nisu otkriveni niti nalazi na temelju kojih se može utvrditi je li određen broj ranijeg stanovništva i dalje ostao na ovom prostoru. U prilog suživota doseljenika i

zatečenog stanovništva govore pojedini nazivi koji su vjerojatno preuzeti od tih ranijih stanovnika. Tako je naziv za rijeku Norilj, odnosno Norin, potekao od imena grada Narone, a naziv za rijeku Neretvu od ranijeg naziva iste rijeke. Za sada možemo samo utvrditi kako na prostoru Narone nisu pronađeni nalazi koji mogu datirati od prvih desetljeća 7. do konca 8. stoljeća, pa nam to razdoblje do daljnjeg ostaje nepoznato.

Nakon dvjestogodišnjeg razdoblja koje za sada nije osvjeđeno materijalnim nalazima, najstariji nalazi potječu iz vremena konca 8. i iz 9. stoljeća. Riječ je o ulomcima jednostavnih grublje izvedenih posuda, željeznom vršku koplja, dijevlovima ostruga i novcu careva Bazilija I i Konstantina (868-870).¹ Iako mali i za promatrača neatraktivni, ovi su predmeti prva dragocjena svjedočanstva o prisutnosti ljudi u Naroni nakon što je ona izgubila karakter urbanog naselja. Okolnosti u kojima su nalazi pronađeni ne omogućuju spoznaju o opsegu i načinu na koji se tada obitavalo na ruševinama grada. Nalazi sami također ne pružaju konkretne informacije o identitetu tih ljudi.

Vežano uz identitet ljudi od kojih potječu nalazi iz Vida

¹ H. Manenica, Metalni nalazi, u: E. Marin et alii, Forum Naronitanum, Vid 2017; E. Marin, Krstionica u Naroni od V. stoljeća do vremena Domagoja?, Kačić 25, Split 1993.

datirani u 9. stoljeće, nešto se može nazrijeti iz povijesnih tekstova. Ipak, treba naglasiti kako autori tekstova nisu bili dijelom njihove zajednice pa je riječ o identitetu viđenom izvana. Izvor iz prve polovice 10. stoljeća, tek nešto mlađi od spomenutih arheoloških nalaza navodi kako se stanovnici koji u to vrijeme žive na prostoru Neretve nazivaju Pagani, da se njihova zemlja na Romejskom jeziku zove Arenta, a Romejci da ih zovu Arentani. Prema istom izvoru, od rijeke Orontion (Neretve) prema sjeveru prostire se Paganija, koja se pruža do rijeke Cetine, a od rijeke Cetine započinje zemlja Hrvatska. U ovom se izvoru spominju četiri naselja na prostoru Paganije, ali među njima nije Naron. Nešto mlađi izvor s početka 11. stoljeća spominje stanovnike ovog kraja kao *Scavorum de insula Narrentis* i *Narrentanos Scavos*. Oni za autora predstavljaju Neretvanske Slavene. Iz napisanog možemo pretpostaviti kako najstariji srednjovjekovni nalazi iz Vida potječu od Slavena koji su prema mjestu koje naseljavaju nazivani i Neretvanima, odnosno Neretvanskim Slavenima.

Mnogi će se mještani Vida nakon ovog teksta vjerojatno upitati, gdje je u ovoj priči Domagoj? Vladavina kneza Domagoja, koga mletački izvori nazivaju najgorim knezom Slavena *pessimus dux Scavorum*, dok ga Papa u pismima naziva slavnim knezom *Domagoi duci glorioso* i knezom Slavena *Domagoi videlicet ducem Scavorum*, datira u vrijeme od 864. do 876. godine i odgovara

Kip Kneza Domagoja u Vidu

vremenu u koje se datiraju srednjovjekovni nalazi iz Vida. Ipak povijesni izvori bliski vremenu njegova vladanja ne spominju nitko jednom izričkom njegovu povezanost sa zajednicom Neretvana. Slijedom napisanog postavlja se pitanje ima li kip kneza Domagoja ikakve veze s prošlošću našeg sela? Kip predstavlja dio naše povijesti, ali ne one srednjovjekovne već znatno novije. On zrcali stav župnika don Jure Marasovića i dijela mještana koji su, neposredno prije Domovinskog rata, htjeli jasno istaknuti kako se ponose time što su pripadnici hrvatskog naroda. Don Jure je, prema riječima koje je sam zapisao u prvom broju župnog lista, koncem 1980-tih godina razmišljao kako bi mogao oplemeniti prazan prostor između župne crkve i groblja. Došao je na ideju postaviti bistu nekog od hrvatskih vladara. Najprihvatljivijim mu se činio knez Domagoj kojeg su prema njegovim riječima hrvatski neprijatelji nazivali najgorim knezom Hrvata. Oko njegove ideje, koncem 1989. godine okupilo se par mještana (Mate Vučić, Pero Boras, Ante

Taslak i Vlaho Kešina) koji su dali prve novčane priloge i činili prvi odbor za izgradnju spomenika. Ideja o izgradnji afirmirala se otprilike pola godine prije prvih višestranačkih izbora u Hrvatskoj, a spomenik je otkriven nešto više od pola godine prije završetka mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. Spomenik je svečano otkriven 13. lipnja 1997. u prisutnosti predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana. Ovaj spomenik tako predstavlja podsjetnik na burna događanja s početka 90-tih. Don Jure je napisao u petom broju Lista župe: „Spomenik knezu Domagoju u Vidu je i spomenik Anti Taslaku i svima koji su se borili i stradavali za Hrvatsku.“

Pisanjem ovog teksta želio sam se još jednom prisjetiti don Jure, koji nas je napustio 28. ožujka 2021. godine, koji je meni, a vjerujem i svima iz moje generacije ostao u jako dobrom sjećanju. Prilika je ovo prisjetiti se i poginulog hrvatskog branitelja Ante Taslaka, koji je bio među članovima prvog odbora za izgradnju spomenika. Neka im je laka hrvatska zemlja.

Voditeljica župnog zbora

prof. Anita Cuca Bebić

Antonija Menalo

O svom životnom putu Anita kaže:

Rođena sam 10.03.1976. g. u Kotoru u Crnoj Gori. Osnovnu školu završila sam u Kotoru, gdje sam paralelno pohađala i Muzičku školu - odsjek flauta. Nakon srednje Muzičke škole odlazim na studij Muzičke akademije. Osim flaute, sviram klavir i hornu. Osam godina, paralelno sa radom u Nižoj muzičkoj školi u Budvi, gdje sam predavala solfeggio i zbarsko pjevanje, radila sam i na „Skala radiju“ u Kotoru kao glazbeni urednik. Vodila sam emisiju za Talijane, pa su jezici moja druga ljubav. Govorim talijanski i engleski, a u školi sam učila francuski. Moja mama je Mađarica, pa pričam malo i mađarskog. U školi sam radila s djecom od 3 do 6 godina „Muzički vrtić“. S dječjim zborom sudjelujem na mnogim

natjecanjima gdje osvajam srebrnu i brončanu medalju.

Čini mi se, od kad sam se rodila, glazba je sa mnom i znala sam da će ona biti moje opredjeljenje.

Cijela moja obitelj s tatine strane je u glazbi. Otac svira trubu, pokojni djed je svirao bariton, stric također. Svi su vezani za gradsku glazbu. Budući da je Kotor jedna od najstarijih institucija u bivšoj Jugoslaviji, mi smo posjećivali sve koncerte.

Anitini najsjetniji dan je... prvi nastup u Gradskoj glazbi.

Kada je bio tvoj prvi javni nastup?

Inače, prvi javni nastup mladih glazbenika bio bi na blagdan Gospe od Zdravlja, što je i dan grada Kotora 21. studenog. Moj prvi nastup bio je kad sam imala 13 godina. **Kad sam obukla njihovu uniformu, mislim da nitko nije bio ponosniji od**

mene! Predivno iskustvo! Uz mnogobrojne nastupe diljem Crne Gore, Hrvatske, BiH, Slovenije, Italije, Španjolske, Francuske i Rusije, pjevala sam i u katedralnom zboru „sv. Tripuna“ i u crkvenom zboru „sv. Matej“ iz Dobrote, gdje je župnik don Ante Dragobratović, inače naš obiteljski prijatelj s Vlaka.

„Život u Crnoj Gori bio mi je predivan. Radila sam posao koji sam voljela i imala podršku obitelji. Moja sestra Marina trenutno predaje operno pjevanje u Srednjoj Glazbenoj školi u Podgorici. Operno pjevanje završila je u Zagrebu kod Ljiljane Molnar Talajić, opet jedna veza sa Metkovićem i dolinom Neretve.“ dodaje Anita.

Anita je upoznala supruga Mirka Bebića u Tivtu 2010. godine kada je glazba Tivat slavila stotu godišnjicu te pozvala sve crnogorske i Glazbe pobratime, među kojima je bio i Metković. Glazba ih je spojila, a don Ante vjenčao 2011. godine u crkvi sv. Nikole biskupa u Metkoviću. Anita je pjevala i sa župnim zborom sv. Nikole povodom obilježavanja 50. obljetnice župe na inzistiranje s. Marijane Cvitanović i na Mladoj misi don Slavka Volarevića, što ju je posebno oduševilo.

Kad ste preuzeli župni zbor u Vidu i kako Vam se sviđa u novoj sredini?

To je također vezano uz

Voditeljica župnog zbora Anita Cuca Bebić s zborom u procesiji na Blagdan Cvjetnice

Gradsku glazbu. Kad sam došla u Metković nastavila sam sa sviranjem. Na upit kolegice Maje Jerković, koja vodi zbor u Bagaloviću, bi li htjela voditi zbor u Vidu, pristala sam. Volim crkvenu glazbu i za to sam se školovala, profesionalac sam. Cijeli moj život vezan je uz crkvu, a i volim tu vrstu glazbe. Obavila sam razgovor sa gosp. Markom Marušićem i s Majom. Početkom veljače 2012. imali smo dvije, tri probe. Potom sam otišla obitelji u posjetu, ali zbog velikog snijega u Metkoviću vratila sam se 20-ak dana pred Uskrs. Ipak, uspjeli smo za 15 dana sve spremati jer su pjevači već bili dobro uvježbani s mojim prethodnikom Vicom Šiljegom. Novost su mi bili pučki pjevači. Puno sam zahvalna pjevačima. Imali smo probe po tri puta tjedno. Znam koji je to trud, ja sam profesionalac, a oni rade ili dođu sa zemlje. Nekad ih nije volja pjevati, ali i oni i ja na probama zaboravimo na sve probleme.

Mjesec dana nakon rođenja sina Vjeke 2013. godine i dvije godine kasnije; 20 dana nakon rođenja Kjare, počela sam svirati. Trenutno nemamo probe zbog epidemioloških mjera, ali se nadamo da ćemo pred Uskrs sve nadoknaditi.

Što se tiče naglaska, svi me prepoznaju. Kad si stranac, najveći problem je administracija. Mogu napisati knjigu o tome... ***Nakon osam i pol godina dobila sam hrvatsko državljanstvo iako sam Hrvatica iz Boka. Bila je to fešta u obitelji Bebića!*** Nakon par mjeseci, dobila sam posao na zamjeni u OŠ Stjepana Radića, a radila sam i u gimnaziji. Već godinu i pol radim samo u OŠ Stjepana Radića na zamjeni, držim predmet glazbene kulture od 4. do 8. razreda. Sviram i dalje u Gradskoj glazbi i svojoj djeci prenosim ljubav prema glazbi. Vjeko je drugi osnovne, Kjara predškolač. Ona je već sa tri i pol godine rekla da će svirati saksofon. Nisam od onih

roditelja koji će ih prisiljavati, ali u obitelji se trudimo da im prenesemo običaje koje imaju Metković i Boka. Oboje lijepo pjevaju pa ćemo vidjeti što će biti.

Kakvu budućnost ima zbor?

Svakako imamo planove. Čekamo da se stanje normalizira. Svi želimo da nas ima više, ali svjesni smo iseljavanja i odlaska mladih na studij. Kad god je moguće idem na seminare. Prije korone, seminar je održao don Šime Marović. Pratimo sve novo, a i treba pomladiti zbor. Tu je i suradnja sa pučkim pjevačima. Volim to pjevanje, to mi je nešto novo. Korona je to sve malo zaustavila, no nažalost za nastavak pučkog pjevanja nažalost kod mladih nema baš nekog interesa.

Posebno me oduševi Uskrsni ponedjeljak kad je „Festival Žudija“. Uvijek težim da idem s obitelji. Bili smo u Vodicama, u Vrlici i u mjestima doline Neretve. To je veliko bogatstvo, tu tradiciju treba održavati.

Žarko Markota

otrgnuto zaboravu

Jakov Vučić

Do 1998. godine Žarka Markotu poznavao sam iz viđenja, kao prolaznika koji se motorom vozi prema crkvi. Sa župnikom don Stankom Vrnogom te godine sam radio na pokretanju župnog lista pa smo tražili suradnike po selu. Prvo sam se obratio studentima Zdravku Šiljegu i Mariu Markoti, a Mario me odmah uputio na svog oca Žarka. U sjećanju mi je ostao izniman entuzijazam kojim je zračio već u prvom razgovoru dok je pričao o prošlosti Vida. Gorljivo je pričao o želji da objavi brojne priče koje je tijekom desetljeća prikupio razgovarajući sa starijim ljudima.

Za prvi broj Župnog lista Žarko je pripremio tekst pod naslovom *Mjesne legende ili kako je nastao Vid* u kojem je iznio crtice iz prošlosti sela uglavnom iz usmene predaje. Nastavak teksta slijedio je u sljedećem broju. U trećem broju Lista

objavio je toponime sela Vida i okolice, a u šestom opširan tekst *Sijelo i svadbeni običaji*. U sedmom broju objavio je dva teksta o prošlosti sela u drugom desetljeću 20. stoljeća: *Za vrijeme Kraljevine Jugoslavije i Prvi Svjetski rat 1914.-1918*. Posebno je vrijedan njegov tekst *Križari u Župi Vid 1946. godine* objavljen u osmom broju Lista. Tekst je citiran u knjizi *Bigbít nebo turbofolk: Predstavy migrantů z bývalé Jugoslávie* koju je napisao Ondřej Daniel, a posvećena je migrantima s prostora bivše Jugoslavije i objavljena u Pragu 2013. godine. Isti tekst citiran je i u radu *Djelovanje i sudbina škipara Ivana Milasa* koji je napisao Hrvoje Mandić. U 11. broju Lista, Žarko je objavio podatke o broju naših mještana u inozemstvu. U istom broju napisao je i godišnji pregled dnevnih temperatura u Vidu što će učiniti i kroz sljedeća dva

broja, a kasnije taj posao nastavlja raditi Vicko Marušić. U 12. Listu je napisao tekst *Boravak u planini* po priči Jele Markote, rođene Volarević, a u 15. Listu je objavio nastavak teksta iz prva dva broja *Mjesne legende 3. Didova škrinja*. U idućem broju napisao je kratku crticu *Zaboravljeni događaji – žrtve komunizma*. Za 24. izdanje Lista, Žarko je priredio poučan tekst s rimom *Bez ljubavi i morala*, a u posljednjim brojevima je objavljivao pjesme.

U tekstovima Žarka Markote sabrani su dragocjeni podaci o životu i običajima naših predaka. Oni su posebno vrijedni danas kad više nemamo živih svjedoka prošlog vremena. Iz kratkog pregleda, u kojem sam vjerojatno nešto i propustio, iščitava se ljubav koju je Žarko Markota gajio prema svojem selu i njegovoj prošlosti. Zahvaljujući njegovu marljivom radu mnoga znanja, događaji i sudbine ljudi otrgnuti su zaboravu.

Statistika padalina u 2021. godini

Vicko Marušić

- U studenom 2021. izmjereno je 337,4 mm kiše što je najkišniji Studeni od kada se u Vidu mjerenja vrše meteorološkom postajom.

Mjesec u godini	Količina padalina
1. mjesec - siječanj	249,3 mm
2. mjesec - veljača	53,5 mm
3. mjesec - ožujak	35,5 mm
4. mjesec - travanj	78,8 mm
5. mjesec - svibanj	51,3 mm
6. mjesec - lipanj	20,3 mm
7. mjesec - srpanj	5,0 mm
8. mjesec - kolovoz	44,3 mm
9. mjesec - rujan	19,3 mm
10. mjesec - listopad	241,8 mm
11. mjesec - studeni	337,4 mm
12. mjesec - prosinac	189,8 mm
Ukupno 2021. godina	964,5 mm

Min/Max temperature

u 2021. godini

Mjesec u godini	Min. temperatura	Max. temperatura
1. mjesec - siječanj	19.01.2021= -4,5°C	30.01.2021= 14,9°C
2. mjesec - veljača	16.02.2021= -3,6°C	25.02.2021= 24,0°C
3. mjesec - ožujak	19.03.2021= -0,2°C	31.03.2021= 24,1°C
4. mjesec - travanj	08.04.2021= +1,0°C	30.04.2021= 26,6°C
5. mjesec - svibanj	04.05.2021 =+7,7°C	24.05.2021= 31,4°C
6. mjesec - lipanj	01.06.2021 =+11,1°C	23.06.2021= 38,5°C
7. mjesec - srpanj	16.07.2021= +18,0°C	08.07.2021= 40,5°C
8. mjesec - kolovoz	30.08.2021= +13,3°C	12.08.2021= 39,9°C
9. mjesec - rujan	24.09.2021= +9,4°C	15.09.2021= 32,8°C
10. mjesec - listopad	25.10.2021= +3,6°C	01.10.2021= 27,5°C
11. mjesec - studeni	30.11.2021= +1,9°C	02.11.2021= 21,3°C
12. mjesec - prosinac	21.12.2021= -0,8°C	30.12.2021= 17,3°C

Pjesma Domovini

Moja zemlja, moja zemlja Hrvatska,
Uvijek voljena, ona je u mom srcu ta,
Kuju volim ja, jer sam se u njoj rodija,
Ja uvijek sam je ljubija,
Jer sam se u njoj gojija,
I suze ronija, uvijek sam na nju
mislja,
I kada radim i kada spavam,
Srce moje tebi davam,
U tebi sam odrastao, svoju sreću sam
našao,
I potomstvo svoje imao,
I problemi kakvi bili,
Svi skupa smo svoju domovinu volili,
Dosta sreće i veselja, to je moja bila

želja,
Želja mi se ispunila,
Jer je ona neovisna sada bila,
Tuđa sila uvijek je gazila,
Zato je uvijek ropkinja bila,
Da si Hrvat nije reći smila,
Jer je partija glavna sila bila,
Ko se pokoriti nije tija,
On je glavu izgubija,
Ko za titu glasat nije tija,
Na mjestu je ubijen bija,
Htija ne htija, partija je beklja.

ŽARKO MARKOTA, 21.7.2019.,
PRIPREMIO LUKA MAREVIĆ

Teče voda vrućica

Teče voda vrućica,
Ispod loma kamena,
Na njoj sjedi Djevica,
Na glavi joj krunica,
Bijele ruke umiva,
Griješne duše doziva,
Držite se ramena,
Za Isusa ranjena,
Držite se koljena,
Za Isusa Gospodina,
Pivac piva u gorici lovorici,
Ispod gore jedna gora,
Ispod druge lovor polje,

Oklen Isus Majku zove,
O Marijo mila Mati,
Il' mi ideš, il' mi piješ,
Il' mi gorke suze liješ,
Tu žudije Isusa zatekoše,
Svetu krunu rastrgaše,
A trnovu nametnuše,
Troja zvonca zazvoniše,
Anđeli sa nebesa sađoše,
Bogu cvijeće sabraše,
I na nebesa odnesoše.

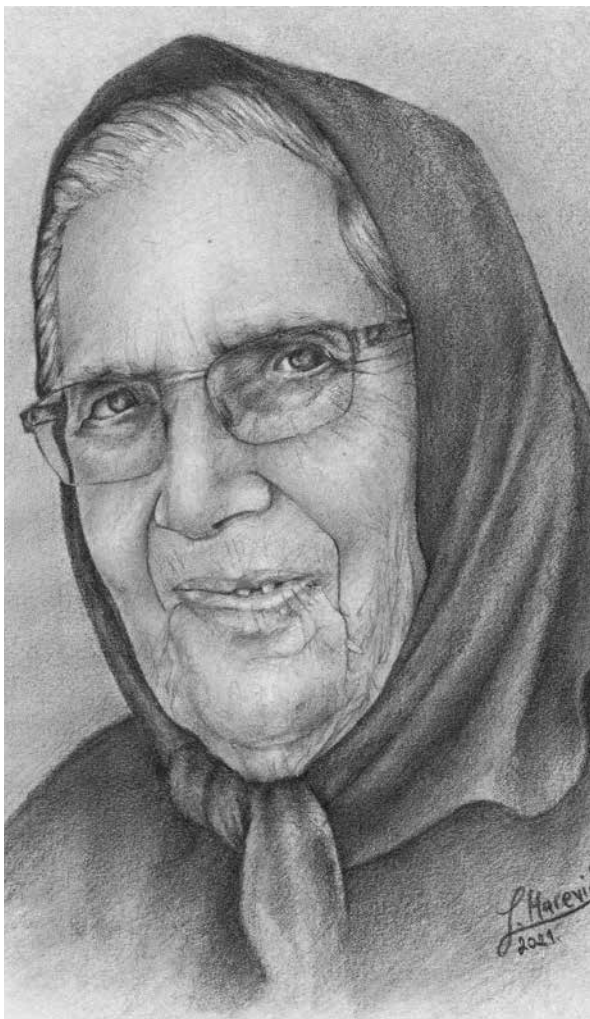
KAZIVALA ANKA BEŠ ROĐ. ŠILJEG, 25.5.2020.,
ZAPISAO LUKA MAREVIĆ

Komunistički Jaram

O nevolji stradanja naroda,
Propala je Hrvatska sloboda,
Biju, kolju i pljačkaju,
A narodu živiti ne daju,
To je bilo doba komunizma,
Tlačila je njeva čizma,
Ne može se ovo opisati,
Ne daju nam živjet ni disati,

Blago njemu ko to nije prošao,
Gori jaram nego turski bija,
Žive ljude do smrti ubija,
I zatvorom mučija do groba,
Pravi Hrvat nije izda ni vjeru ni Boga,
Nije titu ni partiju volija.

ŽARKO MARKOTA,
PRIPREMIO LUKA MAREVIĆ

Ministranti

U našem malom mjestu Vidu ima deset ministranata.

Nedjeljom i blagdanima svi dođemo na misu. Svaki se put skupimo barem petnaest minuta prije mise i raspodijelimo tko će gdje sjediti i što će raditi. Tijekom mise se molimo Bogu. Nakon mise se zahvalimo Bogu molitvom za ministrante, presvučemo se i idemo kući. Svi se ispovijedamo za blagdane, a imamo ispovijedi za ministrante. Za Badnjak u crkvi sa svećenikom kitimo bor i unosimo slamu tako da sve bude spremno za misu polnoćku.

Za Veliki petak imamo običaj da ministranti čvrtaju sa čvrtaljka, zanimljivim i jako bučnim spravama. Tijekom cijelog ljeta župnik nas vodi na more, pa se svi lijepo družimo i igramo igre. Prije nego što smo krenuli ministrirati imali smo probu za ministrante u kojoj smo se upoznali sa svim poslovima; svijeće, voda i vino, zvono i novac. Svaki osao osim zvona se radi u paru.

Biti ministrant i služiti Bogu je meni jedan neopisiv osjećaj kojeg je jako teško zamisliti i rijetko se viđa.

IVAN VOLAREVIĆ, 6. RAZRED

Moja obitelj

Bog! Ja sam Gabrijele Bukovac i danas ću vam napisati o svojoj obitelji. Moja obitelj je velika. Imam mamu, tatu, dva brata i sestru. Moja mama se zove Nataša, a tata se zove Ante. Oni jako puno rade, ali uvijek znaju naći vremena za sve nas. Moj najstariji brat zove se Ivan, a drugi brat se zove Luka. Luka je malo mlađi od Ivana, ali obojica su dobri i super se slažu. Ja sam jedina u kući luda za nogometom pa zbog toga ponekad zanemarim druge stvari. Moja sestra Anđela je jedina mlađa od mene. Ona uvijek mora biti prva u svemu što radimo! To me ponekad zna naljutiti no brzo me prođe. Sve u svemu, kada smo svi na okupu mi smo jedna jako sretna obitelj. Ne bih je mijenjala ni za što!

GABRIJELA BUKOVAC, 4. RAZRED PODRUČNA ŠKOLA DMP VID

Moji prijatelji

Imam mnogo prijatelja. Neke poznajem od rođenja, neke sam upoznao u vrtiću, a neke u školi. Najviše volimo ići na igralište i igrati nogomet. Nekad se posvađamo, ali se brzo pomirimo. Sve u žaru igre. Osim nogometa, volimo voziti bicikl, a ljeti ići na more. Ponekad smo nestašni pa napravimo male probleme. Ništa strašno. Najbitnije je da smo složni i spremni pomoći jedni drugima.

Volim se družiti s prijateljima jer su zabavni i smiješni. Nadam se da ćemo ostati prijatelji do kraja života.

LUKA VOLAREVIĆ, 6. RAZRED

Snimljeno kod bedema na "Gradu", vjerojatno 1950.-ih godina, iz arhive Iko Vučić, autor nepoznat (vjerojatno Marijan Vučić)

Generacija djece 1946-47-slikano na drvenom mostu u Vidu oko 1955, iz arhive Iko Vučić